

SIVARI & TOTAALI

NUMERO 3-4 KESÄKUU 1991

Rauhanmerkki luovutettiin Aseistakieltäytyjäläiiton haltuun.

TEEKKARISIVARIT TEMPASIVAT SIVARILAIN PUOLESTA s.9

VIIKON KÄVELY: JERUSALEMISTA AMMANIIN

s.12

EXCUBALIBRE: SIVARI HERJASI MANNERHEIMIA s.17

LEX PIHLAJAMÄKI AIHEUTTANUT JO YLI SATA SYYTETTÄ s.3

AKL:N LAUSUNTO SIVIILIPALVELUSLAIN LUONNOKSESTA s.4

Pääkirjoitus 1.6.1991

LYHENNYS VAI NYHENNYS?

Lehdistö kirjoittelee jälleen tapahtuvasta "siviilipalvelusajan lyhentämisestä". Sivari & Totaalin täytyy valittain todeta, etteivät nämä huhut pidä paikkaansa, ainakaan jos on uskominen, että siviilipalveluksen pituus jää työministeriön lakiluonnoksen kaavailemaan haarukkaan 420-360 vuorokautta. Uuden pysyväislain palvelusaikaa on verrattava vanhaan pysyväislakiin. Paluu vanhaan palvelusaikaan ei ole siviilipalveluksen lyhentämistä vaan pidennyksen lyhentämistä eli näennäistä lyhentämistä. Terminologian selventämiseksi suosittelemme puhumaan siviilipalveluksen nyhentämisestä.

Muinaiset protosivarit eli aseettomat valtion siviilialueissa, kuten virallinen termi kuului, palvelivat vuoteen 1959 saakka 480 vuorokautta. Yli kolmekymmentä vuotta sitten, vuonna 1959 palvelusaika lyhennettiin 420 vuorokauteen. Hallituksen esityksessä siviilipalvelusta vuonna 1968 palvelusaika oli tarkoitus säilyttää entisellään. Kansanedustajien mielestä tuo 14 kuukauden siviilipalvelus oli kuitenkin kohtuuton verrattuna armeijan 8 kuukauteen ja eduskuntakäsittelyssä siviilipalvelusmiesten palvelusaika pudotettiin 12 kuukauteen. Sekään ei tyydyttänyt kaikkia, vaan 20 kansanedustajaa äänesti 11 kuukauden palvelusajan puolesta.

Kenenkään ei siis pidä ihmetellä jos aseistakieltäytyjäaktiivit eivät kilju riemusta, kun nyt tarjotaan "edistysenä" paluuta ennen vuotta 1959 vallinneesta palvelusajasta vuoden 1969 palvelusaikaan. Aseistakieltäytyjäliitto on vaatinut ja vaatii siviilipalveluksen todellista lyhentämistä ja siitä voidaan alkaa puhua vasta 11 kuukauden palvelusajan kohdalla.

Vuonna 1969 Suomi olisi ollut kansainvälisen kehityksen eturivissä toteuttamalla 11 kuukauden siviilipalvelusajan. Näin ei olisi enää. Jo monissa Euroopan maissa on toteutunut mm. Europarlamentin suosittama periaate, että siviilipalvelusajan tulisi olla yhtä pitkä armeijapalvelun kanssa (kansainvälisesti se lasketaan lyhimmästä palvelusajasta). Samaan aikaan lyhennetään armeijapalvelua yleisesti. Italian sivarit palvelivat vuonna 1989 20 kuukautta, 8 kuukautta enemmän kuin varusmiehet. Vuonna 1992 kummatkin palvelevat 10 kuukautta.

Kaiken järjen mukaan kuusi kuukautta riittäisi varusmiesten palvelusajaksi Suomessa. Eikä ketään asevelvollista tule pitää vastoin omaa tahtoaan toista pidempään palveluksessa.

TKL

SIVARI & TOTAALI

ISSN 0780-1696

SIVARI & TOTAALI -lehti on Aseistakieltäytyjäliiton kuudesti vuodessa julkaisema mielipidelehti.

12. vuosikerta

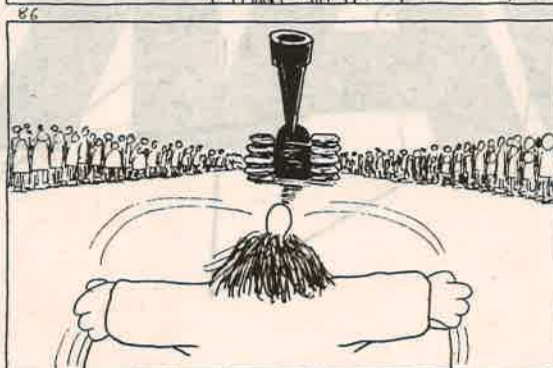
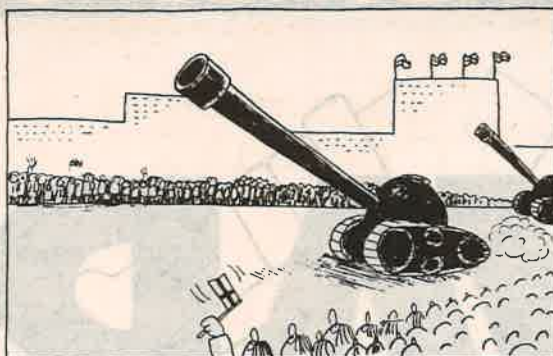
Aseistakieltäytyjäliitto, Rauhanasema, Veturitori
00520 HELSINKI, puh. 90-140 427, fax 90-147 297
jäsenmaksu 40 mk/vuosi, tili PSP 750 541.

TOIMITUS:

Tuomo Lankila
vastaava päätoimittaja
90-140 427

Tommi Lindh
toimitussihteeri
Kai Artes
toimittaja

Jouni Salminen
toimittaja
Teemu Leisti
toimittaja
Pekka Tuori
toimittaja
Nanni Akkola
valokuvaaja

PYSTYNEN

P.s. puolustusvoimien lippujuhla 4.6.

Julkaisemme meille saapuneen kirjeen, jota saisimme laajempaakin keskustelua aiheesta (kirjoittajan nimi on vaihdettu nimerkkiin). Joten ottaa kynä käteen ja kirjoittakaa omia mielipiteitäne AKL:n tekemisistä ja tekemättä jättämisistä.

Aseistakieltäytyjäliitolle

Eroan tällä 1.1.91 päivämäärällä Aseistakieltäytyjäliiton jäsenyydestä sekä lakkautan Sivari-lehden tilauksen. Jäsenmaksuhan en vuodelta -91 ole maksanut, kuten varmaan olette huomanneet. Liityin järjestöönne siviilipalvelusaikanani, kun toivoin lakitieteellistä apua Lääkintöhallituksen virkamiehen S-L Heliön mielestäni kohtuutonta palveluspaikkakunnan valintaa vastaan.

En kuitenkaan missään tapauksessa voi olla tukemassa totaalkieltäytymistä. Mielestäni siviilipalveluksesta olisi kehitettävä vaihtoehto armeijalle: eräänlainen taloudellisen maanpuolustuksen muoto. Ei kuitenkaan kohtuuttomana, vaan järkevänä varusmiespalvelukseen rinnastettavana palvelusmuotona. Onhan mahdollista, että puolustusvoimat tulevaisuudessa tulevat muuttamaan palkka-armeijamaiseen suuntaan.

Tällaista kantaa olen aseistakieltäytyjäliitolta odottanut sekä myös sitä, että liitto vastaisi varusmiesliittoa palveluksessa olevien miesten etujen valvojana. Olen kuitenkin pettynyt. Liitto tuntuu todella olevan laillista yhteiskuntaa vastustava ryhmittymä, jossa siviilipalvelusmiesten ääni ei välttämättä kuulu. Siksi eroan. Koti, uskonto ja isänmaa ovat minulle tärkeitä asioita.

Turussa 4.5.1991

Ex-jäsen

VASTAUS EDELLISEN JOHDOSTA

Pahoittelen päätöstäsi jättää liittomme. Aseistakieltäytyjäliitto on toki pyrkinyt tähän saakka nimenomaan luomaan siviilipalveluksesta todellisen vaihtoehdon, ja pyrkii vastaisuudessaakin. Liiton mielestä siviilipalveluksen rangaistuksenomaisuus on poistettava ja tätä se on ajanut.

Aseistakieltäytyjäliike on, kuten varmaan tiedätkin, laaja liike, johon mahtuu kaikenlaisia suuntauksia ja pitää mahtuakin. Mielestäni samassa liikkeessä voivat toimia yhtä hyvin asevelvollisuuden poistamista haluavat kuin ne, jotka haluavat parantaa siviilipalvelusmiesten asemaa -ei vain lyhentämällä palvelusaikaa, vaan myös parantamalla sen sisältöä ja sosiaalisia etuuksia, mm. hammashuoltoa. Olemme myös osa kansainvälistä liikettä, joka joka tuo meille tiettyjä etuuksia ja velvollisuuksia.

Aseistakieltäytyjäliiton jäseneksi voi liittyä kuka tahansa sukupuoleen katsomatta, jos hän vain hyväksyy kansainvälisen sodanvastustajien (WRI) julistuksen: "Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan. Siksi olen päättänyt olla tukematta minäkäänlaista sotaa ja ponnistella sotien kaikkien syiden poistamiseksi."

Tästä johtuen Aseistakieltäytyjäliittoon kuuluu monenlaisia ihmisiä ja heillä on erilaisia näkemyksiä toiminnasta ja sen painopisteistä. Luonnollisesti liiton toimintaan ja sen painotuksiin vaikuttavat eniten ne, jotka toimivat liitossa aktiivisimmin. Siksi toivonkin, että olisit tuonut näkyvästi esiin mielipiteesi aiemmin ja ottanut osaa toimintaan. Näin tietoista eroamista tuskin voitaneen pitää aktiivisena osallistumisena.

Valitettavasti toiminta on muiden keinojen loppuessa osittain siirtynyt laittomuuden laivalle tielle. Tämä voidaan kuitenkin nähdä johdonmukaise-

na jatkona nykyiselle siviilipalvelun muuttumiselle. On muistettava, ettei siviilipalvelukseen ole aina ollut itsestäänselvyys, vaan se on aikaansaatu kieltäytymällä laittomasti aseellisesta palveluksesta. Päämäärä on kuitenkin selkeä ja on hyvä, että sen saavuttamiseksi voi kukin ratkaista asevelvollisuuskysymyksen valitsemallaan tavalla. Vaikka toinen päätyy totaalkieltäytymiseen ja toinen siviilipalvelun suorittamiseen, on tärkeää, että yhtenäisyys säilytetään. Päämäärä on kuitenkin kaikilla sama.

Viittaat kirjeessäsi, että Aseistakieltäytyjäliitto ei olisi kiinnostunut siviilipalvelusmiehistä. Suurin osa liittoon tulevista yhteydenotoista -kuten myös toimistosta lähtevistä- koskee nimenomaan siviilipalvelusmiesten edunvalvontaa! Näkemyksesi, että liitto on tukenut enemmän totaalkieltäytyjiä, saattaa olla vain julkisuuden tuomaa harhaa. Laittomuudet kiinnostavat lehdistöä enemmän kuin jokapäiväinen puurtaminen siviilipalvelusmiesten edunvalvojana.

Ilmeisesti et ole kovin hyvin perillä Varusmiesliiton toiminnasta. Juristimme ovat usein löytäneet maakuntakeikoillaan oikeussaleissa heitteille jätettyjä varusmiehiä ja joskus puolustaneetkin heitä heti paikalla.

Niin kauan kuin Aseistakieltäytyjäliitto on tukenut totaalkieltäytymistä olemme saaneet tämänkaltaisia kannanottoja. Kukaan tiedossani oleva totaalkieltäytyjä ei ole eronnut liitosta liiallisen siviilipalvelusmiesintoilun takia.

Minulle myös ovat ainakin koti ja isänmaa tärkeitä asioita. Siitä huolimatta olin valmis lusiimaan 10 kuukautta, kun tilanne niin vaati. Kodin ja isänmaan tärkeys ei minulle siitä huolimatta vähentynyt, päinvastoin.

TERO LAINE

LEX PIHLAJAMÄKI AIHEUTTANUT JO YLI SATA SYYTETTÄ NELJÄSSÄ VUODESSA

Jouni Lehmusto ja Sami Valta keskeyttivät siviilipalveluksensa 15.5. kansainvälisenä aseistakieltäytyjäpäivänä vastalauseena nykyiselle väliaikaiselle siviilipalveluslaille (ns. lex Pihlajamäki 1987-91). Kieltäytymisilmoitukset toimitettiin työministeriön nuoremmalle hallitussihteerille Eeva-Liisa Hiltuselle, joka on yksi uuden siviilipalveluslain valmistelijoista.

Nykyisen lain mukaan keskeyttäjät tuomitaan ehdottomaan vankeusrangaistukseen, joka on puolet jäljelläolevista siviilipalveluspäivistä. Vaikka kyseessä on ensikertalaiset, he eivät pääse ehdonalaiseen vankeuteen rangaistuksen puoleksavälissä.

Lex Pihlajamäki vapautti Jehovan todistajat kokonaan asevelvollisuudesta (he kieltäytyivät myös siviilipalveluksesta), mutta se synnytti uuden totaalkieltäytyjäryhmän Jehovan todistajien tilalle. Sen aikana Suomessa on nostettu syyte yli sataa siviilipalvelusmiestä vastaan siviilipalveluksen välttämisestä tai siviilipalvelusmiehen kuuliaisuusrikoksesta, kun taas vanhan lain aikana syytettyjä oli noin viisi vuodessa, lähinnä Jehovan todistajia. Vuonna 1989 nostettiin 40 syytettä siviilipalvelusmiehiä vastaan, sama määrä kuin silloisessa Länsi-Saksassa, jossa palveli 77000 siviilipalvelusmiestä vuodessa (76200 enemmän kuin Suomessa).

Tälläkin hetkellä 14 nuorta miestä kärsii kovaa vankeustuomiota ja oikeudenkäyntiä odottelee parikymmentä henkeä. Kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö Amnesty International on adoptoinut jo 19 totaalkieltäytyjää mielipidevangiksi, sillä sekin pitää Suomen 16 kk siviilipalvelusaikaa rangaistuksena suhteessa varusmiespalvelukseen.

VAKAUMUKSEN TUTKINTAA JÄLLEEN?

Reservin kieltäytyjien lukumäärän huomattava lisäntyminen hermostuttaa puolustusvoimia. Kieltäytyjätulvan pysäyttämiseksi näyttää joillakin upseereilla olevan voittamaton kiusaus palata uudelleen vakaumuksen tutkintaan. Vai miten on tulkittava aika ajoin esiin putkattavia päätöksiä, joissa hakemus aseellisesta palveluksesta vapauttamiseksi vastoin koko nykyisen väliaikaislain logiikkaa hylätään?

Uusin tapaus on Itä-Uudenmaan sotilaspiirin maaliskuussa tekemä hylkäyspäätös. Sotilaspiirin päällikön eversti Erkki Silvon päätöspäätöseläissa todetaan: "Hakemus ei perustu vakaviin omantunnonsyihin, vaan aikaisemmin tehtyjen lykkäysanomusten ja valituksen hylkäämiseen." Silvon mukaan siis omantunnonsyihin vetoavien kieltäytyjien tulee vakuuttua vakaumuksestaan hyvissä ajoin ennen kertausharjoituskäskyä ja tehdä siitä valtiolle vakaumusilmoitus (ehkä jotakin vakaumusrekisteriä varten) heti vakaumuksen ilmettyä, tai muuten heillä ei ole laillista oikeutta kieltäytyä aseista. Vakaumuksen mies ei saa pitää vakaumusta omana tietonaan eikä myöskään hakea lykkäystä asevelvollisuuslain säätämin perusteita ja välttyä täten saamasta seuraavana vuonna kohtuullisella todennäköisyydellä tulevaa kutsua ns. korvaaviin kertausharjoituksiin.

Tällä tarinalla on poikkeuksellisesti onnellinen loppu. Ylempi sotilasviranomaisen eli kutsunta-asiaain keskuslautakunta muutti valituksen johdosta sotilaspiirin päätöstä ja hakija vapautettiin aseellisesta palveluksesta rauhan aikana, kuten lain mukaan pitikin.

YSTÄVÄMME

JARI KALLIOLUOMA

poistui keskuudestamme 20.5.1991
Tampereella.

Hänet tunnettiin laajalti päättäväisenä antimilitaristina ja hänen työskentelynsä aseistakieltäytyjien hyväksi tulee säilymään erottamattomana osana Suomen aseistakieltäytymisen historiaa.

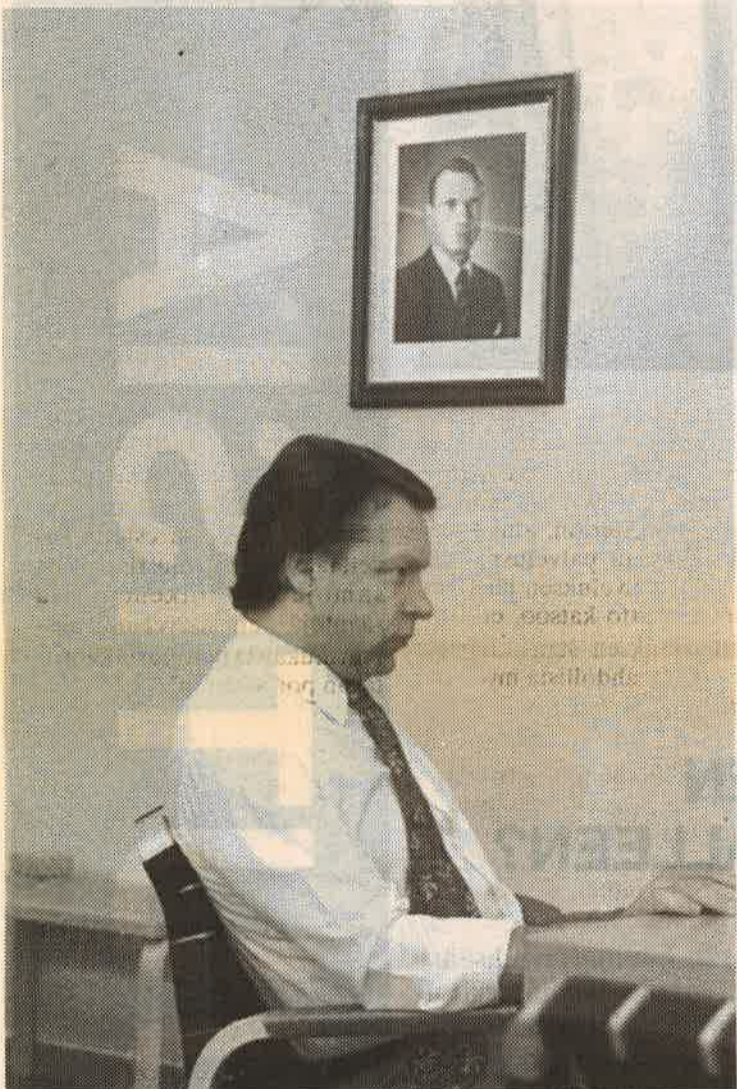

UUTISIA

TYÖMINISTERIÖSSÄ 30.5.

Aseistakieltäytyjäliiton näkemyksiä uudesta sivarilaista kävivät esittelyssä Pekka Tuori (vas.), Thomas Hackman, Jouni Salminen ja Kai Artes.

Uusi sivarilaki saa nimensä työministeri Ilkka Kanervan mukaan.

REHN TARKISTAA NÄKÖKANTOJAAN

Uuden Suomen haastattelussa 27.5.1991 puolustusministeri Elisabeth Rehn haluaa suvaitsevuuksiin armeijaan, pitää sopivana siviilipalveluksen pituutena 13 kuukautta, ei kannata naisten vapaaehtoista asepalvelusta ja pitää aseistakieltäytymistä osana ihmisoikeuksia!

"Aseistakieltäytyminen on ihmisoikeus"

Aseistakieltäytymistä Rehn ei pidä ongelmana tai vaarana puolustusvoimille. Nykyinen

16 kuukauden siviilipalveluksen hänen mielestään liian pitkä ja sitä tulisi lyhentää 13 kuukauteen. Rehn katsoo oikeuden vakaumukseen kuuluvan ihmisoikeuksiin ja penää suomalaisilta suvaitsevaisuutta toisen vakaumusta kohtaan.

"Meillä on niin kova mentaliteetti esimerkiksi pakolaissuhtautumisessa, että se joskus jopa pelottaa. Emme hyväksy erilaisuutta. Minä kunnioitan syvästi ihmisoikeuksia ja oikeus pitää vakaumuksensa esimerkiksi kieltäytymällä aseista on ihmisoikeus", Rehn painottaa.

AKL:n lausunto siviilipalveluslain luonnoksesta

Aseistakieltäytyjäliitto laati tapansa mukaan uudestakin lakiluonnoksesta perusteellisen lausunnon. Lain valmisteluvas- tuun siirtyminen työministeriölle on merkinnyt edistystä tietyissä kohdissa. Periaatteellisesti tärkeää on siviilipalveluslain luonnoksesta irrottaminen asevelvollisuuslaista, mikä samalla merkitsee aseetonta palvelusta koskevien määräysten siirtämistä asevelvollisuuslakiin. Valmisteluvas- tuun siirtämisestä huolimatta on työministeriö katsonut velvollisuu- dekseen tuoda esiin puolustus- ministeriön kannan erittäin nä- kyvästi, samalla kun muiden tärkeiden lausunnonantajien, kuten AKL:n, kannanotoista on vain ohimennen mainittu.

AKL on puuttunut lausunnos- saan sekä lakiluonnoksen peri- aatteellisiin lähtökohtiin, että lähes kaikkien pykäläehdotus- ten sanamuotoon. Tässä selo- tetaan lausuntoa kuuden tär- keimmän asiakohdan osalta.

1. Asevelvollisuu- desta vapauttami- nen

AKL:n mielestä aseistakieltäy- tyjät pitää vapauttaa kokonaan asevelvollisuudesta. Suurin osa heistä ei ole sotatilan aikana- kaan valmis osallistumaan soti- laalliseen toimintaan. Maan- puolustusvelvollisuus voidaan sitä paitsi toteuttaa perustus- lain mukaan myös muuten kuin osallistumalla aseelliseen pal- velukseen. Sivarien henkilötie- tojen siirtäminen ensin sotilas- piireistä työministeriöön kiel- täytymisen yhteydessä ja sieltä takaisin sotilaspöytäkirjojen rekiste- reihin 50 vuoden iässä tai mah- dollisessa kriisitilanteessa ai- heuttaa myös turhaa byrokra- tiaa ja voimavarojen tuhlausta.

2. Siviilipalvelusaika

AKL:n mielestä siviilipalvelus- säädösten lähtökohtana tulee olla, ettei niiden avulla pyritä muuttamaan aseistakieltäytyji- en vakaumusta, vaan siviilipal- velus on omantunnonva- paudesta johdettava vaihtoeh- to aseelliselle palvelukselle. Tällöin siviilipalvelusaika ei saisi olla asepalvelusta pitem- pi. Varusmiesten kuusi- tai seitsenpäiväiselle palvelusvi- kolle ei useinkaan ole olemassa järkevää tarvetta, eikä sitä myöskään pitäisi käyttää pe- rusteena siviilipalveluksen pi- dentämiselle yli varusmiesten palveluajan.

3. Vankeusrangais- tusten pituus

AKL:n tavoitteena on asevel- vollisuuden lakkauttaminen, ja siksi liitto ei myöskään hyväksy totaalkieltäytymisestä ran- kaisemista. Nykyisin rangais- tustaso on puolet jäljellä ole- vasta palvelusajasta. Koska rangaituksia ei ilmeisesti saa- da kokonaan poistettua, niitä olisi alennettava tuntuvasti, ensi vaiheessa enintään kol- mannekseen palvelusajasta. Samalla olisi estettävä erinäi- sistä kurinpitovälikäytöksistä 'vahingossa' langetettavat van- keustuomiot. Rikosilmoitus- ten ja kotiuttamispäätösten te- ko tulisi keskittää työministeri- öön, ja laissa on säädettävä pal- veluspaikalle noutamisvelvol- lisuudesta ennen mihinkään toimenpiteisiin ryhtymistä.

4. Siviilipalveluksen sisältö

Siviilipalvelustehtävien on ol- tava aseistakieltäytyjien va-

kaumuksen mukaisia ja kestä- vää rauhaa edistäviä. Siksi pal- velus olisi voitava suorittaa rauhan-, ympäristö- ja kehi- tystyhteistyöjärjestöissä. Sivari- en pitämiseen tulisi olla mah- dollisuus kaikilla tarvittavat hallinnolliset vaatimukset täyt- tävillä järjestöillä ilman tiuk- koja rajoituksia. Sen sijaan si- viilipalvelusta ei saa yrittää tehdä osaksi kriisiaikoihin val- mistautumista esim. palo- ja pelastusaloilla. Siviilipalvelus on voitava asianomaisen suos- tumuksella suorittaa myös ul- komailta. Sivarilla on oltava oi- keus kieltäytyä vakaumuksensa vastaisista palvelustehtävistä ilman sanktiouhkaa.

5. Vankeustuomioi- den kumoaminen

Lex Pihlajamäen 'ansioista' vankeusrangaistuksiin tuomi- tut totaalkieltäytyjät on va- pautettava heti lain tultua hy- väksytyksi, ja samalla on kes- ken olevat syytetoimet perutta- va. *Kaikille on tämän jälkeen annettava mahdollisuus ha- keutua uudistettuun siviilipal- velukseen.*

6. Siviilipalvelukses- ta tiedottaminen

Koska siviilipalvelukseen ha- keutumismenettelyä tällä het- kellä valvovat sotilasvi- ranomaiset, siviilipalvelus- mahdollisuudesta ei tiedoteta juuri lainkaan yksityisiä järjes- töjä lukuun ottamatta. Jotta si- viilipalvelus olisi tasa-arvoinen mahdollisuus varusmiespalve- luksen rinnalla, on työministe- riö velvoitettava huolehtimaan tehokkaasti siviilipalvelustie- dotuksesta. Tähän tarkoituk- seen on myös varattava riittä- vät määrärahat.

Aseistakieltäytyjäliiton 13-si- vuista lausuntoa on saatavissa liitosta maksutta.

Muut lausunnot sivarilakiluonnoksesta

Aseistakieltäytyjäliiton lisäksi työministeriön siviilipalveluslakiluonnoksesta on pyydetty lausunto siviilipalvelusmieskoulutusta antavilta laitoksilta, siviilipalveluksen kanssa tekemisissä olleilta ministeriöiltä ja keskushallituksilta sekä kuntia edustavilta järjestöiltä samoin kuin henkilörekisterilain vuoksi myös tietosuojavaltuutetulta. Ja tietysti pääesikunnalta.

Vaho: rikosilmoitukset keskitettävä ministeriölle

Oikeusministeriön vankeinhoito-osasto yhtyy työministeriön kantaan siviilipalvelusajasta eli tukee lausunnoissaan 12 kuukauden palvelusajaa. Myös palveluspaikkavalikoiman ja ulkomaanpalvelun osalta vankeinhoito-osasto tukee työministeriön esityksiä. Rikosilmoitusten suhteen vankeinhoito-osasto on eri mieltä luonnoksen kanssa ja esittää samaa käytäntöä kuin Aseistakieltäytyjäliittokin: rikosilmoitusten teko saattaisi olla aiheellista keskittää työministeriölle.

Tietosuojavaltuutettu esittää lausunnoissaan lukuisia täsmennyksiä lakiluonnoksen kohtiin, jotka koskevat siviilipalvelusmiehistä pidettäviä rekistereitä.

Jyväskylän ammatillinen aikuiskoulutuskeskus on halukas ryhtymään yhdeksi siviilipalveluskeskukseksi ja katsoo, että siviilipalveluskeskuksille tulisi kuulua siviilipalveluskoulutuksen järjestämisen lisäksi myös palvelukseen määrääminen, lykkäyksistä päättäminen ja palveluspaikkojen järjestäminen. Laitoksen mielestä lakiluonnoksen hahmottelema siviilipalveluskoulutuksen sisältö vastaa sitä, mikä on koettu mielekkääksi ja mitä nyt käytännössä jo annetaan.

Valtionvarat eivät salli täydennyspalvelun laajentamista

Valtiovarainministeriö toteaa nykyisen siviilipalvelushallinnon kankeaksi ja yhtyy puolustusministeriön näkemykseen siinä, että palveluspaikoiksi kelpuutettavat yksityisoikeudelliset yhteisöt tulisi määritellä säädöstasolla. "Nämä tulisi rajata pelkästään sosiaali- ja terveydenhuoltoalalle, opetus- ja kulttuurialalle, pelastushallintoon ja ympäristönsuojelutehtäviin". Siviilipalveluskeskusten perustaminen luonnoksen hengessä merkitsi valtionvarainministeriön arvioiden mukaan siviilipalvelukseen käytettävän työministeriön määrärahan kasvua 0,5 milj. markalla vuodessa. Ministeriö suhtautuu nihkeästi puolustusministeriön havittelemaan täydennyspalveluautomaattiin reservinkieltyytyjille. Arviolta 600 palvelusvelvollisen kurssittaminen tuottaisi valtion kuluihin 3,5 miljoonan lisäyksen jonka vuoksi valtiovarainministeriön "mielestä täydennyspalveluksen järjestämisessä tulee pitäytyä lähivuosina nykytasossa".

Pääesikunta toistaa lokakuussa edelliseen luonnokseen ottamansa kannat. Siviilipalveluksesta ei saa muodostua vaihtoehtoa aseelliselle palvelukselle. Pääesikunta muistelee kaihoten hallituksen esitystä siviilipalveluslaiksi vuodelta 1985 ja katsoo silloisessa esityksen perusteluissa omaksutun kannan "pitemmän palvelusajan merkityksestä vakaumuksen mittarina" olevan edelleen "oikea ja perusteltu". Jos siviilipalvelusajaksi tulee 360 vrk:ta, kuten työministeriö esittää, pitää pääesikunnan mielestä "vakaumuksen tutkiminen palauttaa järjestelmäänsä kontrollioimaan".

Puolustushallinto yrittää säilyttää otteensa

Pääesikunta on myös pahoittanut mielensä siitä, että luonnoksen mukaan siviilipalvelukseen hakija voisi kutsuntojen jälkeen asioida työministeriön

kanssa. Sotilaspiiriin päällikön tulisi edelleenkin tehdä tässä tapauksessa päätös siviilipalvelukseen hyväksymisestä. "Sillä seikalla, minkä viranomaisen kanssa kansalainen periaatteellisista syistä haluaa tai ei halua asioida, ei saa olla merkitystä hallintoa järjestettäessä".

Puolustusministeriö toistaa lausunnoissaan vanhoja kantojaan. "Esimerkiksi 14 kuukautta" olisi ministeriön mielestä nyt sovelias palvelusaika. Ministeriö vaatii edelleen erityisoikeutta puuttua toisen valtionhallinnon alan työhön: "koska työministeriöllä ja puolustusministeriöllä on näkemuseroja, puolustusministeriö edellyttää, että ministeriöt lausuntokierroksen jälkeen edelleen yhteistoiminnassa jatkavat mahdollisen hallituksen esityksen valmistelua".

STH: siviilipalvelusajaksi 8-11 kuukautta

Sosiaali- ja terveyshallitus kunnostautuu lausunnoissaan toivomalla, että uusi laki tulisi voimaan jo ennen vuoden vaihdetta sekä toteamalla, "ettei siviilipalvelusmiehiä tule asettaa eri asemaan kuin asevelvollisuutta suorittavat palvelusajan nähdessä, eli että siviilipalveluksen tulisi olla 8-11 kuukautta".

Vaasan ammatillisella aikuis- koulutuskeskuksella ei ole luonnokseen huomauttamista.

Opetushallitus toteaa, ettei sen tietoon ole tullut "nykyistä palvelusajaa koskevaa negatiivista palautusta. Siviilipalvelusmiesten koulutuksen ja ammatitaidon mielekäs hyödyntäminen sekä siviilipalvelustehtävien vaatavuuden aiheuttama koulutustarve useissa sijoituskohteissa on päinvastoin puoltanut pitkää palvelusajaa". Ulkomaanpalvelun ajatus ei liioin opetushallitusta miellytä.

Suomen Kunnallisliitto korostaa, että työministeriön tulee täysimääräisesti korvata kaikki siviilipalvelusmiestoiminnasta aiheutuvat kustannukset. Siviilipalvelusmiehen työoikeudellisen aseman tulee myös olla kiistaton ts. työnantajana tulee olla työministeriön, jonka toimiksiannosta palveluspaikka huolehtii palveluksen järjestämisestä. Liitto katsoo, että siviilipalveluksen suorittamisen tulee olla mahdollista myös ulkomailla.

Sisäasiainministeriö toteaa, että luonnokseen on lisätty suotta maininta pelastusalasta. "Pelastusalaa on turha mainita keskeisenä tehtävänä, koska se ei sitä käytännössä ole".

UM: Laki on saatettava sopuointuun ihmisoikeuksien kanssa

Ulkoasiainministeriö muistuttaa painokkaasti aseistakieltäytyjien kohtelun yhä suuremmasta huomiosta kansainvälisessä ihmisoikeusjuridiikassa. "Suomen vireillä oleva siviilipalveluslakiuudistus on viime aikoina ollut niin keskeisesti esillä YK:n ihmisoikeuskomiteassa, että Suomen on syytä varautua myös vastedes kovaan kansainväliseen arvosteluun, jollei ihmisoikeuskomitean näkökohtia oteta uudessa lainsäädännössä riittävästi huomioon", todetaan ulkoasiainministeriön lausunnoissa. Ihmisoikeus- ja kriminaalipolitiikan kannalta on ulkoasiainministeriön mukaan haitallista, että lakiluonnoksessa pidetään totaalkieltäytyjien vankeusrangastusta eräänä siviilipalveluksen suorittamisen muotona. Tämä hämärtää siviilipalveluksen ja vankeusrangastuksen välisen rajan. "Vankeusrangastus on aina rangaistus, kun taas siviilipalveluksen tulisi nimenomaan välttää rangaistuksenluonteisuutta. Jos siviilipalvelus räätälöidään kullekin aseistakieltäytyjälle soveltuvaan ja hänen henkilökohtaista omantun-

nonvapauttaan loukkaamattomaan muotoon, ts. todelliseksi vaihtoehdoksi aseelliselle palvelukselle, siviilipalvelusvelvollisuuden tahalliseksi rikkomiselle ei liene enää ihmisoikeusjuridisesti hyväksyttävää perustetta. Tällöin ei ole myöskään periaatteessa estettä soveltaa siviilipalvelusrikokseen samoja rikosoikeudellisia sääntöjä kuin asevelvollisuuslain mukaista palvelusta suoritettavan poissaoloon".

Aseistakieltäytymisoikeus Euroopan Yhteisössä

Keväällä Strassbourgissa kokoontuvalle europarlamentille eli Euroopan Yhteisön kansanedustuslaitokselle luovutettiin sekä EY:n jäsenmaissa että yhteisöön kuulumattomissa maissa koottu kansalaisvetoomus, joka koski aseistakieltäytymisoikeutta. Vetoamuksessa kehoitetaan europarlamenttia ryhtymään toimiin, jotta EY-maat tunnustaisivat aseistakieltäytymisoikeuden luovuttamattomana perusoikeutena, tiedottaisivat asianmukaisesti aseistakieltäytymisestä ja vaihtoehtopalveluksesta, poistaisivat kaikki vakaumusten tutkintaa harjoittavat elimet, säätäisivät siviilipalveluksen pituuden samalle tasolle armeijapalveluksen pituuden kanssa, takaisivat mahdollisuuden suorittaa palveluissa hyvänsä EY-maassa tai kolmannessa maailmassa. Lisäksi europarlamenttia vaadittiin tuomitsemaan ne valtiot, jotka edelleen pitävät aseistakieltäytyjiä vankiloissa.

Macchiocchi lausuma

Vastaanvanlaisia kansalaisaloitteita on laadittu 80-luvun alusta lähtien. Ne ovat pakkaneet Europarlamenttiin, EY:n komission ja ministerineuvoston ottamaan kantaa aseistakieltäytymisoikeuteen ja vaihtoehtoisen palveluksen organisoimiseen, mutta eivät ole johtaneet sitoviin päätöksiin tai säädösten käytännölliseen yhdenmukaistamiseen.

Ensimmäinen näistä kannanotoista oli ns. Macchiocchi-lausuma, jonka europarlamentti hyväksyi 7.2.1983. Paperi on saanut nimensä italialaisen radikaalipuolueen edustajana europarlamentissa istuneesta Maria Antoniella Macchiocchista, joka vastasi päätöksen taustana olleen laajan aseistakieltäytymistä koskevan selonteon valmistelusta. Macchiocchi lausuma suosittaa

EY-maita turvaamaan aseistakieltäytymisoikeuden ja luomaan vaihtoehtopalvelujärjestelmän, jota luonnehtivat mm. seuraavat seikat: siviilipalvelus on armeijapalvelun pituinen, sen on kunnioitettava vaihtoehtoisen palveluksen suorittajan vakaumusta ja oltava yhteiskunnan edun mukaista. Vaihtoehtopalvelus tulisi suosituksen mukaan suoritetaan esim. sosiaalitoimissa tai kehitysyhteistyössä.

Europarlamentin päätöslauselma 1989

Lokakuun 13. p:nä 1989 Europarlamentti hyväksyi päätöslauselman joka koskee oman tunnon perustein tapahtuvaa asepalveluksesta kieltäytymistä ja korvaavaa palvelusta. Tässä varsin pitkälle menevässä asiakirjassa aseistakieltäytymisoikeus määritellään kansalaisoikeudeksi, joka perustuu oman tunnon vapauteen. Aseistakieltäytyä voidaan eettisiin, uskonnollisiin, filosofiisiin tai poliittisiin perusteisiin nojautuen. Päätöslauselman mukaan mikään tuomioistuin tai komissio ei voi tutkia yksilön omaatuntoa. Koska vakaumuksen tutkinta on osoittautunut mahdottomaksi ja yritykset toteuttaa sitä ovat merkinneet aseistakieltäytyjiin kohdistuvaa painostusta sekä sopimatonta puuttumista oman tunnon valintoihin, tulee pelkän ilmoituksen olla riittävä aseistakieltäytymisoikeuden tunnustamiselle.

Päätöslauselman mukaan siviilipalveluksen tulee olla mahdollista myös kehitysyhteistyössä kolmannessa maailmassa mm. EY:n kehitysprojektien puitteissa. Siviilipalvelus määritellään puolustuksen erääksi muodoksi (ei sen negatiiviksi) ja sen suorittamisen tulee olla mahdollista missä tahansa EY-maassa niin multilateraalisten

kuin yksilöllisten rakenteiden pohjalta.

Päätöslauselma korostaa myös vaihtoehtopalvelun suorittajille tarjottavaa mahdollisuutta "antaa panoksensa kolmannen maailman kehitykseen ja ottaa osaa taisteluun nälkää vastaan, tunnustaen näin panoksen, jonka aseistakieltäytyvät voivat antaa turvallisuutemme uhkien vähentämiseen".

Päätöslauselmassa lähdetään siitä, että aseistakieltäytymisoikeutta EY-maissa ei ole ainoastaan yhdenmukaistettava, vaan myös siitä, että oikeus valita siviilipalvelus on liitettävä Euroopan ihmisoikeuksien konvention tunnustamiin perusoikeuksiin.

Tälläkään europarlamentin päätöslauselmalla ei ole juridista sitovuutta, mutta sillä on tiettyä poliittista painoarvoa, ja valtiot - niin EY:n sisällä kuin ulkopuolellakin - joutuvat ottamaan kannanoton huomioon uudistaessaan aseistakieltäytymistä säätelevää lainsäädäntöään.

Poliittisesti kapealla pohjalla

Aseistakieltäytymistä koskevien päätösten hyväksymistä ovat ajaneet lähinnä vasemmistoryhmät ja mainittu varsin edistyskellinen päätöslauselma hyväksyttiin pienellä enemmistöllä. Puolesta äänestivät sosialistinen ja eurovasemmiston yhdistynyt ryhmä (käytännössä joukko vasemmistososialistisia ja entisiä kommunistisia puolueita, joista tärkein on Italian demokraattinen vasemmistopuolue PDS (entinen kommunistinen puolue PCI). Vastaan äänestivät keskusta ja oikeisto ja vihreät pidättäytyivät. Vihreiden europarlamentaarikoiden kannat ovat aseistakieltäytymiskysymyksissä radikaalimpia kuin vasemmistoryhmien ja

(länsi)saksalaiset vihreät, joihin valtaosa europarlamentin vihreästä ryhmästä kuuluu, ovat omassa maassaan esittäneet asevelvollisuuden ja niin ollen myös siviilipalveluksen lakkauttamista.

Italian PDS:n edustaja Luciano Vecchi, joka on toiminut aktiivisesti aseistakieltäytymiskysymyksissä europarlamentissa perustelee välttämättömyyttä harmonisoida kirjavaa lainsäädäntö EY-maissa kolmella syillä:

Ensinnäkin aseistakieltäytymisen määrällinen suuruudella: huolimatta avoimista ja peitetystä yrityksistä rajoittaa aseistakieltäytymisoikeutta yli 100 000 nuorta miestä kieltäytyy armeijapalveluksesta vuosittain, tämä ilmiö on kasvamassa.

Toiseksi aseistakieltäytymisoikeus on turvattu yhteisömaissa hyvin eri tavoin, siksi on välttämätöntä puuttua asiaan yhteisön tasolla, jos halutaan turvata integraation takana ollut ajatus yhtäläisistä oikeuksista ja velvollisuuksista.

Kolmanneksi tavoite rakentaa ylikansallinen Eurooppa kehottaa suosimaan kansalaisten ja erityisesti nuorison liikkuvuutta. Koska tämä tapahtuu kaikilla tasoilla, on syytä säännellä myös siviilipalveluksen organisoimista niin, että se ylittää kansalliset rajat ja kehittyä aluksi yhteisön sisällä ja lopulta paneurooppalaiseen suuntaan.

Periaatteet ja käytäntö kaukana toisistaan

Vecchin mukaan vuoden 1989 päätöslauselmassa on kaksi va-

kavaa puutetta, joita vastaan vasemmistoryhmät, samoin kuin rauhanjärjestöt, ovat olleet: siviilipalveluksen pituutta ei ole asetettu samaksi aseellisen palveluksen kanssa, suositus on että sen pituus ei saisi olla 50 % aseellisten palvelusaikaa pitempi. Toinen seikka on se, ettei päätöksessä vaadita yhteisön elimiä, joilla on valta käynnistää lainvalmistelu, ryhtymään toimenpiteisiin tämän kysymyksen suhteen.

"Vaikka europarlamentin mielipiteillä ei (valitettavasti) ole lainvoimaa, päätöslauselma on ilmaus selvästä poliittisesta orientaatiosta, joka sisällöllisesti on parempi kuin eurooppalaisten järjestelmien keskitaaso ja joka liittää aseistakieltäytymisoikeuden perustaviin kansalaisoikeuksiin", toteaa Vecchi.

Todellisuudessa EY:n piirissä vallitsee kaoottinen ja kirjava tilanne näissä kysymyksissä. Aseistakieltäytyvät ovat diskriminoinnin kohteena, josta on osoituksena esim. joissakin yhteisömaissa noudatettava kaksinkertainen siviilipalvelusaika suhteessa armeija-aikaan. Skandaalimaisiin tilanteen on Kreikassa, jossa on vangittuina satoja kieltäytyjiä ja sallitaan ainoastaan 48 kuukauden pituinen aseeton palvelus armeijassa.

TKL

Espanjalaisia näkemyksiä

Espanjan insumisión-kampanjan eli asevelvollisuuden vastaisen tottelemattomuusliikkeen vaikutus heijastui myös niissä puheenvuoroissa, joita maan edustajat käyttivät Europarlamentin keskustellessa lokakuussa 1989 aseistakieltäytymistä koskevasta päätöslauselmasta ja siihen liittyvästä selonteosta. Seuraavassa espanjalaisen europarlamentaarikoiden **Montero Zabalan** ja **Gil-Roblesin** puheenvuorot. Edellinen on riippumaton basikiedustaja, jälkimmäinen kuuluu Europarlamentin kristillisdemokraattiseen ja keskustaolkeistolaiseen kansanpuolueeseen.

Montero Zabala (riippumaton): Herra puheenjohtaja, tervehdimme tyydytyksellä edustaja Schmidbauerin selontekoa, joka meidän mielestämme vastaa olemassa olevia mahdollisuuksia ja on täynnä hyviä aikeita, vaikka ne esitetään ehkä jo liian myöhään. Pelkään näet, että tarjoamme nuorisolle junaan jonka määränään on aseistakieltäytyminen, kun veturi on ehkä jo lähtenyt liikkeelle kohden asevelvollisuuden vastaista tottelemattomuutta. Viimeisen viiden ja puolen vuoden aikana 539 nuorukaista on kuollut Espanjassa asepalveluksessa. Viimeisen kymmenen vuoden aikana 281 nuorukaista on tehnyt itsemurhan suorittaessaan asepalvelusta. Pelkästään tänä vuonna Espanjan armeijassa on tapahtunut 86 kuolemantapausta, joiden joukossa 14 itsemurhaa. Sen vuoksi ei pidä ihmetellä sitä, että suuri joukko nuoria miehiä ei hyväksy edes korvaavaa palvelusta eikä pidä yllättyä siitä, että kysymys asepalveluksesta kieltäytymisestä oman tunnon perusteiden ei ole enempää eikä vähempää kuin keskeinen teema seuraavissa yleisvaltakunnallisissa vaaleissa Espanjassa. Ehkä tämä onkin syytä siihen, että eräs parlamentaarista ryhmistä pyrki estämään tämänpäiväisen keskustelun aseistakieltäytymistä koskevasta selonteosta.

Nuoriso on asettumassa vastustamaan siviilipalvelusta ja

tämä ilmiö on saavuttamassa vaikuttavat mittasuhteet. Erittäin Baskimaassa baskien autonomisen hallituksen tilastojen mukaan 93.8 prosenttia nuorista miehistä ei halua suorittaa asepalvelusta ja niiden joukko, jotka ovat myös milaista hyvänsä siviilipalvelua vastaan on 56.7 prosenttia. Tämä on erittäin painava tosiseikka, siitäkään huolimatta että puhumme kansasta, joka muodostaa vain 8 prosenttia Espanjan väestöstä.

Toistan siis, ettemme voi olla ottamatta vastaan tyydytyksellä edustaja Schmidbauerin selontekoa, vaikka ajattelemmekin se ehkä tulee liian myöhään. Se mitä tulisi tehdä on valmistella mahdollista selontekoa nuorison oikeudesta kieltäytyä asevelvollisuudesta.

Gil-Robles (EDP): Herra puheenjohtaja, puhun lyhyesti ja lausun Espanjan Kansanpuolueen nimissä, että olemme varsin pettynyt sen suhteen, ettemme voineet äänestää tämän päätöslauselman puolesta. Ensimmäiseksi sen vuoksi, että aiheuttaa vakavia ongelmia yrittää harmonisoida säästöjä asevelvollisuutta koskevasta poikkeuksesta, kun asevelvollisuutta itseään ei ole ensiksi yhdenmukaistettu. Se merkitsee sitä, että vaikka tätä päätöslauselmaa yritettäisiin noudattaa - mikä sinänsä on erittäin epätodennäköistä - yhteisön jäsenmaiden välillä olisi edelleen suuria eroavuuksia.

Toiseksi, emme ole voineet äänestää päätöslauselman puolesta sen vuoksi, että tänään tehdyt lisäykset ovat ainoastaan voimistaneet päätöslauselman utopistista luonnetta. Jos, herra puheenjohtaja, oli vaikeaa, että yhdenmukaistamista kohti voitaisiin ottaa askel aiemmin käsittelyyn tuodun tekstin perusteella, niin tänään tehtyjen maksimalististen muutosten myötä on kadonnut käytännöllisesti katsoen täydellisesti se mahdollisuus, että tämä päätöslauselma voisi vaikuttaa lainsäädännön harmonisointiin. Valitettavasti se tulee olemaan hyödytön pää-

töslauselma, jota on mahdollista toteuttaa.

Kolmas (ja erittäin tärkeä) kielteisen äänestyspäätöksemme motiivi on se, ettei päätöslausema vastaa nuorison pyrkimyksiä. Sallikaa minun, herra puheenjohtaja, muistuttaa lyhyesti siitä mitä Espanjassa on tapahtunut aseistakieltäytymisen suhteen. Aseistakieltäytymisoikeuden tunnustaminen kuului kaikkien niiden puolueiden tavoitteisiin, jotka taistelivat diktatuuria vastaan, kuitenkin asiaa koskevan lain valmistelu vei useita vuosia ja vielä enemmän kului aikaa ennen kuin sosialistihallitus antoi asetuksen lain soveltamisesta. Kun oikeus kieltäytyä aseista vihdoinkin astui voimaan saimme havaista, että espanjalaisnuoret eivät vaadi korvaavaa siviilipalvelusta, vaan yksikertaisesti oikeutta olla suorittamatta minäkäänlaista siviilipalvelusta. Nuoret miehet ovat tajunneet, että ase- tai siviilipalvelus on opintojen loppuvaiheessa tai työelämäänsä astuttaessa on diskriminoiva tekijä, varsinkin suhteessa naisiin, joita asevelvollisuus ei haittaa heidän astuessaan työmarkkinoille.

Sen vuoksi, ainakaan Espanjassa, kysymys ei ole aseistakieltäytymisestä, vaan asepalveluksen torjumisesta tai hyväksymisestä. Parhailaan käytävässä vaalikampanjassa kaikki puolueet vaativat asepalveluksen lyhentämistä aikaan, joka vastaisi paremmin tilannetta, mikä vallitsee niissä yhteisön maissa, joissa ei ole pakollista asepalvelusta: tämä on ainoa mahdollisuus ratkaista ongelma.

Kaikkien näiden syiden vuoksi, koska kysymys on päätöslauselmasta, jota ei voida soveltaa ja joka ei vastaa nuorison nykyisiä pyrkimyksiä, olemme vaatineet päätöslauselman hylkäämistä.

TKL

EI AINOATAKAAN MIESTÄ
EI AINOATAKAAN PENNLÄ
EI MINKÄÄNLAISTA TYÖTÄ
MILITARISMIN HYVÄKSI

Suomen Antimilitaristinen Liitto 1923
Aseistakieltäytyjäliitto 1991

Soita 9700-7388

- * kuulet musiikkipöytäsoiton tiedotuskun invalidiliiton toiminnasta
- * saat yhteysnumeron miellpidettäsivarten
- * olet tukemassa vammaistyötä

Osallistumismaksu:
1770 mk/min. + palk.puh.maksu.
Läpi vuorokauden -palvelu

Invalidiliitto

PEACE ON THE MOVE?

**20th WRI Triennial
28 July-2 August at La Marlagne,
Wépion, nr Namur, Belgium**

A mixture of regular theme groups, small workshops, large forum discussions, and time for socialising will give you a chance to get in touch with others who are committed to nonviolence and creating a world without war and repression.

Registration forms are available now from the WRI office, 55 Dawes St. London SE17 1EL.

MAAILMAN TAPAHTUMA KILJAVALLA 15.-16.6.

Teemat

1. YK ja "uusi maailmanjärjestys"

Tavoitteena on tarkastella YKn roolia Persianlahden sodan luomassa tilanteessa, YKn mahdollisuutta nousta todelliseksi maailmanjärjestöksi, joka toteuttaa peruskirjaansa kaikessa laajuudessaan eikä alistu vain siunaamaan suurvaltojen tilapäisen yksituumaisuuden mahdollistamia poliittisia ja sotilaallisia interventioita.

2. Ihmisvirrat: pakolaisuuden ja siirtolaisuuden kysymykset

Esillä ovat globaalit väestöpoliittiset kysymykset, joista edetään siirtolaisuuden ja pakolaisuuden kysymyksiin. Uhkaako Suomea siirtolais- ja pakolaisvyöry Venäjältä? Miten Suomi sietää muukalaisia ja nämä Suomea?

3. Islamilaisen maailman kysymykset ja Lähi-idän problematiikka.

Lähtökohtana on sekä Lähi-idän mutkikas poliittinen tilanne että islamilainen kulttuuri. Mitkä historialliset ja kulttuuriset traditiot leimaavat Lähi-idän yhteiskuntia? Mikä arabimaailmassa nähdään ulkoisena uhkaajana tänään? Millaisia ovat Persianlahden sodan seuraukset, nouseeko kansalaisyhteiskunta myös Lähi-idässä? Onko edessä demokratisoitumisen vai yhteiskuntien läpikäyvän militarisoitumisen prosessi?

4. Kasvihuoneilmiö

Tämä työryhmä pohtii keinoja, joilla voidaan estää tai ainakin hidastaa kasvihuoneilmiön leviämistä. Erityishuomio on niissä poliittisissa ja yhteiskunnallisissa prosesseissa, joilla voidaan vaikuttaa kasvihuoneilmiöön.

5. Kansalaisyhteiskunta ja demokratia Venäjällä

Aiheet jakautuvat sekä nykyiseen perestroikan kriisin luonnehtimaan poliittiseen tilanteeseen että yleisemmin kansalaisyhteiskunnan rakentumisen mahdollisuuksiin vallankumouksen jälkeisellä Venäjällä.

6. Kehityksen kolmio: Länsi, Itä, Etelä

Mitkä ovat eurooppalaisen hyvinvoinnin kustannukset kehitykselle? Mihin läntinen eurooppalainen yhteiskunta on menossa? Miten Itä-Euroopan vallankumouksellinen muutos heijastuu Euroopan tasolla kehitysyhteistyöhön ja pohjoinen-etelä asetelmaan? Mitkä ovat Suomen kehitysyhteistyön näkymät?

7. EY:n turvallisuuspoliittinen ulottuvuus

Euroopan yhentyminen on eri muodoissaan ollut runsaasti esillä julkisuudessa, mutta EY:n turvallisuuspoliittikasta on puhuttu ja kirjoitettu vähän. Erityisesti Persianlahden sodan jälkeen vaatimukset EY:n yhteisestä turvallisuuspoliittikasta ovat lisääntyneet. Mitä tämä tulee merkitsemään Euroopalle tai maailmalle on avoin kysymys. Samoin se on uusi haaste eurooppalaiselle rauhan- ja kansalaisliikkeille.

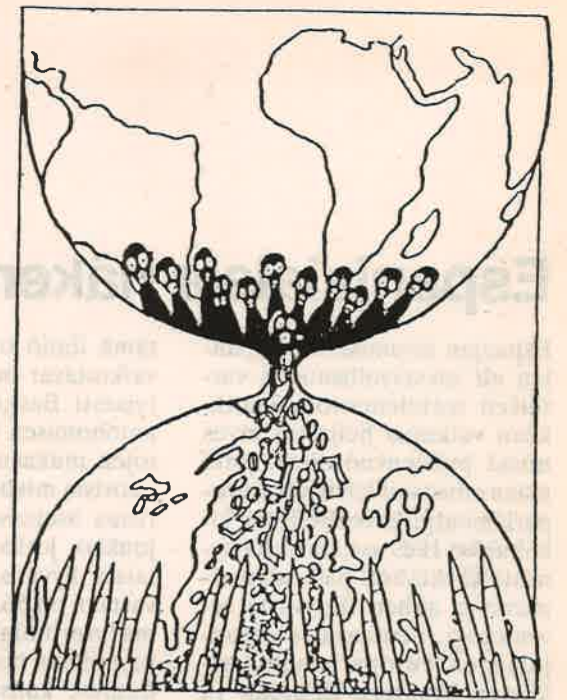
8. Sotien ja selkkausten uutisointi julkisuudessa

Ryhmässä tarkastellaan sodan ja journalismin suhteita analisoimalla mm. kansainvälistä ja suomalaista uutismateriaalia Persianlahden konfliktista, sota- ja talousuutisoinnin kietoutumista mainitun kansainvälisen kriisin valossa. Alkoiko Persianlahden sodan yhteydessä hahmottua suurvaltojen informaatioyhtälönsä, sensuuriin ja väkivaltakoneiston entistä taitavampaan tiedotuspoliittikaan nojautuva "uusi kansainvälinen tiedotusjärjestys"? Ryhmässä pohditaan myös tietoverkkojen mahdollisuuksia rauhan ja sodan asialla.

Osallistuminen Maailman Tapahtumaan

Maailman Tapahtumaan järjestetään yhteiskuljetus Helsingistä 15.6. Osallistumismaksu järjestäjätahojen jäsenille on 300 mk ja muille 400 mk (ilman majoitusta 200/300 mk). Osanottomaksu suoritetaan Sadankomitean tilille PSP 1457 584.

Kiljavalle voi tulla huoletta koko perheen voimin sillä myös lastenhoito on järjestetty.

15. – 16.6.1991

Kiljavan Ay-opisto

Maailman Tapahtuman ohjelma

Lauantai 15.6.

- 9.15 Yhteiskuljetus Helsingistä Kiljavalle
10.15 Saapuminen ja majoittuminen
10.30 Avajaiset
11.30 Lounas
13.00 **YK ja uusi maailmanjärjestys**
YKn mahdollisuudet toteuttaa peruskirjaansa
Ykn asema ja arvovalta Persianlahden kriisin jälkeen
Jyrki Käkönen
Kolmannen maailman haaste YK:lle
Pienten/puolueettomien maiden näkökulma
Lauri Hannikainen
Ihmisvirrat
Venäläiset tulevat?
Ismo Söderling, Luule Sakkeus, Eero Holstila sekä Suomi-Inkeri Seuran edustaja
Islamin ja Lähi-Idän problematiikka
Tuomo Melasuo, muita koti- ja ulkomaisia asiantuntijoita
Kansalaisyhteiskunta ja demokratia Venäjällä
Sivistyneistö ja puolueenmuodostus Venäjällä
Boris Kagarlitski
Uudistuspolitiikan tämänhetkiset ongelmat
Dimitry Petrov, Sergey Naidenov
Armeijan rooli demokratiakehityksessä
Kilpi-järjestön edustaja
Kasvihuoneilmiön torjuminen
Kehityksen kolmio: Länsi, Itä, Etelä
Miten Itä-Euroopan muutokset heijastuvat kehitysyhteistyöhön ja pohjoinen-etelä asetelmaan
Etelä-komission raportti

Sotien ja selkkausten uutisointi

- Heikki Luostarinen, Taisto Hujanen, Mika Böök, Johan von Bonsdorff*
18.00 Päivällinen
19.00 Sauna
20.00 Illanvietto

Sunnuntai 16.6.

- 8.30 Aamiainen.
10.00 **Ihmisvirrat: pakolaisuuden ja siirtolaisuuden kysymykset**
Siedämmekö muukalaisia?
C.B.Hall, lisäksi kurdien edustaja, somalien edustaja sekä tutkijapuheenvuoro
Kansalaisyhteiskunta ja demokratia Venäjällä
Venäjän demokraatit ja Länsi
Risto Alapuro
Kehityksen kolmio: Länsi, Itä, Etelä
Suomen kehitysyhteistyö ja sen kritiikki
EY:n turvallisuuspoliittinen ulottuvuus
11.30 Lounas
13.00 **Kansalaisyhteiskunta ja demokratia Venäjällä**
Naiskysymyksen politisointi vallankumouksen jälkeen
Anna Rotkirch
Seksuaalinen suuntautuminen ja ihmisoikeudet
Olli Ståhlström
Kehityksen kolmio: Länsi, Itä, Etelä
Suomen kehitysyhteistyö ja sen kritiikki
EY:n turvallisuuspoliittinen ulottuvuus
Johannes Pakaslahti
16.00 Tapahtuman päätöstilaisuus
17.30 Yhteiskuljetus Kiljavalta Helsinkiin

Kiivaasti ilmoittautumaan!

Lisätietoja

Sadankomitea
Rauhanasema
Veturitori
00520 Helsinki
puh. (90) 141 336
fax. (90) 147 297

Osallistumismaksu järjestäjätahojen jäsenille on 300 mk ja muille 400 mk (ilman majoitusta 200/300 mk).

Se pyörii sittenkin!

Tiistaina 14.5. Teekkarisivarit (Teesi) tempaisivat paremman siviilipalveluksen puolesta rakentamalla 2,5 metriä korkean ja 60 cm leveän rauhanmerkin vanerista ja pyörittämällä sen teekkarivoimin Otaniemestä eduskuntatalon eteen.

Vastaanottamaan oli kutsuttu kaikkien eduskuntaryhmien edustajat, mutta vain neljä edustajaa tuli paikalle; Tytti Isohookana-Asunmaa (kesk.), Satu Hassi (vihr.), Anna-Liisa Kasurinen (SDP) ja Kalevi Lamminen (kok.). Sekä Teesin että Aseistakieltäytyjäläiiton edustajat luovuttivat esityksensä uuden sivarilain sisällöksi (edelliset olivat käärineet paperin teekkarityyliin mutterin sisälle).

Julkaisemme Aseistakieltäytyjäläiiton toiminnanjohtaja Kai Artesin nykyistä lakia käsittelevän puheen eduskuntatalon edustalla:

Arvoisat kansanedustajat ja muut läsnäolijat!

Kun puolustusministeriön valmistelema nykyinen väliaikainen siviilipalveluslaki esiteltiin eduskunnalle 1986, se aiheutti kiivasta vastustusta, niin monien poliitikkojen kuin itse aseistakieltäytyjienkin taholta. Tämän vastustuksen vuoksi laki säädettiin viisivuotiseksi vuoden 1987 alusta lähtien ja aseistakieltäytyjät nimesivät sen silloisen puolustusministeri Veikko Pihlajamäen mukaan lex Pihlajamäeksi.

Koska puolustusministeriö halusi vähentää siviilipalvelusmiesten määrää, se esitti lakialoitteessaan mm. palvelusajan pidentämistä entisestä 12 kuukaudesta 16 kuukauteen. Perusteena käytettiin vakaumuksentutkintaa, sillä asevelvollisten tutkijalautakunnasta luovuttiin viranomaisten myönnettyä, että vakaumuksentutkinta ei lautakunnan avulla onnistu. Palvelusaikaa siis pidennettiin, jotta voitaisiin todeta siviilipalvelusmie-

hellä olevan vakaumus, ei sen takia, että siviilipalvelusmiehen pääsisi muka helpommalla kuin varusmiehet. 80-luvun alkupuolella perustettiin ns. Läntin työryhmä, jonka yhtenä tehtävänä oli vertailla varusmies- ja siviilipalvelusta keskenään. Työryhmä tuli siihen tulokseen, että varusmiehet ovat keskenään eriarvoisemmassa asemassa kuin varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet. Jälkimmäisten palvelusaika oli silloin 12 kk. Rangaistuksenomaisesta palvelusajasta huolimatta siviilipalvelusmiesten määrä on pysynyt 6-800 välillä.

Lex Pihlajamäki vapautti Jehovan todistajat kokonaan asevelvollisuudesta, koska he olivat järjestelmällisesti kieltäytyneet kaikesta palveluksesta ja kyseiset mielipidevangit aiheuttivat kyseenalaista julkisuutta Suomelle. Sen sijaan kaikkien muiden kuin Jehovan todistajien vankeusrangaistuksia pidennettiin 9 kuukaudesta 11-12 kuukauteen ehdotonta vankeutta. Näin kaikkien muiden muuta uskontoa tunnustavien tai eettisen vakaumuksen omaavien aseistakieltäytyjiä loukattiin vakavasti.

Lex Pihlajamäki synnytti uuden totaalkieltäytyjäryhmän Jehovan todistajien tilalle. Sen aikana Suomessa on nostettu syyte yli 100 siviilipalvelusmiestä vastaan siviilipalveluksen välttämisestä tai siviilipalvelusmiehen kuuliaisuusrikoksesta, kun taas vanhan lain aikana syytettyjä oli noin viisi vuodessa, lähinnä Jehovan todistajia. Vuonna -89 nostettiin 40 syytettä siviilipalvelusmiehiä vastaan, sama määrä kuin silloisessa Länsi-Saksassa, jossa palveli 77 000 siviilipalvelusmiestä vuodessa.

Tälläkin hetkellä 14 nuorta miestä kärsii kovaa vankeustuomiota ja oikeudenkäyntiä odottelee parikymmentä. Kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö Amnesty International on adoptoinut jo 19 totaalkieltäytyjää mielipidevanguksi, sillä sekin pitää Suo-

men siviilipalvelusaikaa rangaistuksenomaisena suhteessa varusmiespalvelukseen.

Lain tultua voimaan Aseistakieltäytyjäläiitto kävi neuvotteluja puolustusministeriön ja työvoimaministeriön edustajien kanssa. Mutta koska suurempia tuloksia ei saatu aikaan, vuosi sitten keväällä aseistakieltäytyjät kiinnittivät silloisten päättäjien huomion tulehuneeseen aseistakieltäytyjälanteeseen miltei kuukauden kestäneellä siviilipalvelusmielakolla ja 39 vuorokautta kestäneillä totaalkieltäytyjien nälkälakoilla.

Vuosi sitten työministeriön tarkoituksena oli esitellä uusi, 12 kuukauden palvelusaikaa esittävä lakiluonnos eduskunnalle viime lokakuussa, mutta sitä ei ole vielä tehty.

Marraskuussa -90 tuli uusi nälkälakkotapaus, joka kesti kuukauden ja päättyi sekin vapauttamiseen. Nälkälakon aikana puolustusministeriö esitti totaalkieltäytyjien rangaistuksen lyhentämistä 8:aan kuukauteen 1.3.91 lähtien. Vasta tämän jälkeen siviilipalveluslain valmisteluvastuu siirrettiin puolustusministeriöltä työministeriölle.

Vaikka vain työministeriö sai joulukuussa lain valmisteluvastuun, se näköjään jaetaan puolustusministeriön kanssa, sillä puolustusministeriön kanta tuodaan korostuneesti esiin työministeriön uusimmassa lakiluonnoksessa.

Luovutan eduskunnalle osoitettu 32:n järjestön ja kahden puolueen allekirjoittamat vetoomukset oikeudenmukaisemman siviilipalveluksen puolesta.

Lisäksi luovutan teille työministeriön lakiluonnoksen ja Aseistakieltäytyjäläiiton perusteellisen lausunnon siitä. Toivon, että ehditte tutustua niihin ja että olette asiaan perehtyneitä lain tullessa eduskuntaan. Haluaisin lopuksi vielä todeta, että eräs sivistyneen oikeusvaltion merkki on erilaisuuden hyväksyminen, ei siitä rankaiseminen.

Matka Otaniemestä eduskuntatalon eteen alkaa.

Ilmeisesti bussikuski ei ottanut heitä kyytiin, koska ilme on niin apea.

Rauhanmerkin takaa paljastuu akateemisten teekcareiden syvin olemus - kukkaikansaa!

Kaksi tunnettua symbolia - peace-merkki ja eduskuntatalo - vihdoinkin yhdessä!

Sateeseen olivat vaivautuneet kokouksen, keskustan, SDP:n ja vihreiden edustajat.

Kansainvälisenä aseistakieltäytyjäpäivänä 15.5. Aseistakieltäytyjäliitto järjesti yhdessä HYY:n kulttuurikeskuksen ja Rauhanpiipun kanssa Vanhalla yo-talolla Helsingissä tapahtuman, jonka teemana oli

n a i s e t a r m e i j a a n ?

Tämä mielenkiintoinen kysymys on jakanut niin maanpuolustushenkiset kuin rauhanliikkeen kannattajat kah-tia; molemmista ryhmistä löytyy sekä kannatusta että vastustusta. Asiaa (sekä muita naisten ja armeijan välisiä suhteita) kokoontui pohtimaan paneeli, johon kuuluivat:

Outi Siimes (kävi puolustusministeri **Rehnikin** luona ilmoittamassa vapaaehtoisuudestaan armeijaan, tosin sen tulisi olla vapaaehtoinen myös miehille), **Marianne Laxén** (vastustaa naisten militarisoitua), **Erkki Nordberg** Sotatieteen laitokselta (henkilökohtaisesti valmis hyväksymään naiset armeijaan) sekä **Kristiina Stenman** (paneelin neutraali puheenjohtaja, juristi Pakolaisneuvonnasta).

Lisäksi kuultiin useita asiantuntija-alustuksia, joihin paneeli ja yleisö ottivat kantaa.

Paneeliin osallistujat: vasemmalta Outi Siimes, Erkki Nordberg ja Kristiina Stenman (p)

Suomen Rauhanliiton varapuheenjohtaja (ex-AKL:n pj.) Thomas Hackman alustaa asevelvollisuudesta ja sen historiasta.

...ja armeijaa tarvitaan mm. pitämään ne räppipäät kurissa... Yleisölle annettiin mahdollisuus kommentoida. Puheenvuoroja oli puolesta ja vastaan.

Tilaisuus oli hyvin värikäs, asiapitoisen ohjelman väliin oli ängetty myös viihdettä, josta vastasivat **Frank Pappa**, **Saara Suvanto** ja, yllätys yllätys, **Suti Aittoniemi** huuliharppuineen. Yleisöä oli paikalla parhaimmillaan kolmattasataa ja se otti aktiivisesti kantaa. Selkeää loppuyhteenvetoa paneeli ei kyennyt tekemään, mutta yleinen käsitys oli se, että armeijan tulisi olla vapaaehtoinen niin naisille kuin miehillekin.

Sulo "Suti" Aittoniemi soitti vanhoja sodanaikaisia kappaleita. Muita esiintyjiä olivat Frank Pappa ja Saara Suvanto.

Neljäs paneelin jäsen oli Marianne Laxen.

Loppuvaiheessa keskustelu kääntyi siihen, tulisiko asevelvollisuutta ja yleensäkin armeijaa ylläpitää. Eräs ilta-lomilla ollut varusmies valittelikin, kuinka hän joutuu tekemään keveitä kirjurihommia, joita naisetkin voisivat tehdä. Toisaalta hän totesi armeijan olevan niin typerä paikka, että turha sinne naisia on laittaa!

VIIKON KÄVELY: JERUSALEMISTA AMMANIIN

Persianlahden Rauhanryhmä (Gulf Peace Team, GPT) on kansainvälinen monikulttuurinen ryhmä ihmisiä, jotka toimivat rauhan ja oikeudenmukaisuuden puolesta Lähi-Idässä väkivallattoman vastarinnan keinoin. Ryhmän toimintaan osallistuu myös paikallisia ihmisiä ja se on sitoutunut väkivallattoman vastarinnan ylläpitoon paikoilla, jolssa väkivaltaisen konfliktin syntyminen on mahdollista. GPT on toimittanut vapaaehtoistyöntekijöiden sekä taloudellisen tuen muodossa Punaisen Puolikuun kautta apua sodan uhreille.

Sivari & Totaali julkaisi numerossa 1/91 jutun ja sarjakuuvan Persianlahden Rauhanryhmän järjestämästä rauhanleiristä, joka toimi ennen Persianlahden sotaa ja sen aikana Irakin ja Saudi-Arabian rajalla. Yli kuukauden kestäneelle (24.12.-27.1.91) leirille osallistui henkensä vaarantaen 73 ihmistä 12 eri maasta. Leiri evakuoitiin USA:n joukkojen toimesta, mutta 7.2. perustettiin kaksi uutta leiriä Jordanian itä- ja länsirajalle.

Rauhankävely Israelista Jordaniaan

Jerusalem-Amman -kävely alkaa 4.6. ja sen on tarkoitus kestää kuusi päivää. Kävelyn tarkoituksena on kiinnittää maailman huomio palestiinalaiskysymykseen ja sodan jälkien korjaamiseen. Vaikka sota on periaatteessa ohi, kriisi Lähi-Idässä jatkuu.

Tähän 120 km:n matkaan odotetaan osallistuvan 50-100 osanottajaa, joiden toivotaan edustavan mahdollisimman monia maita.

Kävelyvauhti tulee olemaan keskimäärin 20 km päivässä, nähtäväksi jää, kumpi on pahempi riesa, israelilaiset sotilaat vai paahtava kuumuus autiomaassa.

AKL:n toiminnanjohtaja Suomen edustajaksi?

Lähi-Idän rauhanleireille ei ole osallistunut suomalaisia, joten nyt on korkea aika lähettää edustaja GPT:n toimintaan. Ympäristö ja Kehitys ry on lupautunut toimimaan yhteysjärjestönä Suomessa. Heidän tarkoituksenaan oli lähettää oma edustajansa Jerusalemiin, mutta se ei onnistunutkaan.

Tällä hetkellä (2.6.) näyttää siltä, että Aseistakieltäytyjäliiton toiminnanjohtaja Kai Artes olisi lähdössä parin päivän varoitusajalla, mikäli hän onnistuu saamaan lennon Israeliin ajoissa. Matkan budjetti (n. 6000 mk) joudutaan hankkimaan jälkikäteen, joten pienetkin lahjoitukset ovat tervetulleita!

TUE RAUHANKÄVELYÄ, TEE LAHJOITUS

Postisiirtotili 116 703, kuittiin tunnus "Gulf Peace Team".

Aseistakieltäytyjäliitto tukee Persianlahden Rauhanryhmää (GPT) kannanotoilla ja taloudellisella avustuksella. Nyt käynnistetään kolmekuukautinen rahankeräyskampanja (1.6.-31.8.) suomalaisen osallistujan lähettämiseksi Jerusalemiin (mikäli se ei lyhyen aikataulun vuoksi ole mahdollista, kertyneet rahat luovutetaan lyhentämättöminä GPT:lle). Kiitos etukäteen!

TILAA PEACE NEWSKOTIISI!

Peace News on perinteikäs kansainvälinen rauhanlehti. Viime vuonna se yhdistettiin WRI:n Peaceletterin kanssa, jolloin se sai uuden radikaalipasifistisen ilmeen.

Lehti ilmestyy englanniksi joka kuukausi.

Tilauhinnat Suomeen vuodeksi: lentopostina £9.00 (n. 63 mk), tukitilaus £15.00 (n. 105 mk)

Voit maksaa tilauhinnan postisiirttona WRI:n tilille 585 20 4004 (kysy postista postisiirtolomaketta ulkomaille).

Leikkaa kuponki irti ja postita!

I would like to subscribe to *Peace News*.

Name _____

Address _____

- 12 issues of Peace News cost £6 to UK addresses
- or £9 anywhere outside the UK by airmail.
- Supporting subscriptions, which enable us to send copies of Peace News to people or organisations that otherwise could not afford it, are £12 or £15 foreign.

I enclose: _____

plus donation: _____

Are you a first-time subscriber? Please tell us, as we need to know — how did you get hold of this copy of *Peace News*?

- From a friend or colleague
- On a demonstration or vigil, or from a street seller
- From a bookshop or stall
- Other From Sivari & Totaali -magazine

Please return to:
Peace News, 55 Dawes St, London SE178 1EL (tel 071 703 7189)

Peräti 62 % espanjalaisista vastustaa asevelvollisuutta

Espanjan merkittävin sanomalehti *El País* julkaisi 21.4.1991 tulokset uusimmasta tutkimuksesta, jossa selvitettiin väestön mielipiteitä asevelvollisuudesta. Yli 18-vuotiaista espanjalaisista 62 prosenttia on sitä mieltä, ettei pakollista asevelvollisuutta tarvita. Alle 24-vuotiaat vastustivat yleistä asevelvollisuutta vielä yleistä mielipidettä jyrkemmin. Samoin asevelvollisuuden vastustajia oli keskimääräistä enemmän Yhtyneen Vasemiston (IU) ja demokraattis-sosiaalisen keskustan (CDS) kannattajien parissa. IU vastaa Suomen vasemmistoliittoa ja CDS kes-

kustaa. CDS oli hallituspuolue vuosina 1976-1982 ja tarjosi tuolloin aseistakieltäytymismahdollisuutta uskonnollisille kieltäytyjille, joten mielipiteiden muutos on ollut varsin nopeaa.

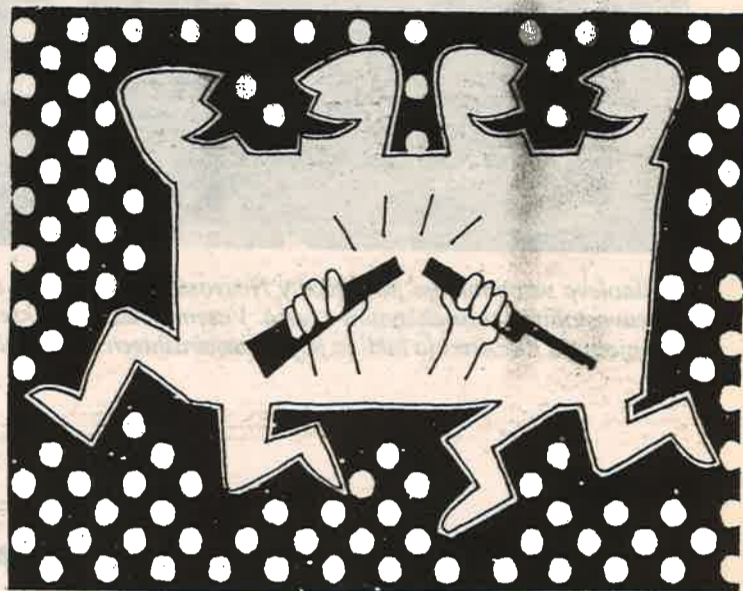
Siinä tapauksessa, että asevelvollisuusjärjestelmästä pidetään edelleenkin kiinni, kannatti 61 prosenttia sen lyhentämistä tässä tapauksessa kuuteen kuukauteen tai lyhyemmäksi. Tällä hetkellä asepalvelu kestää 15-18 kuukautta. Sama prosenttiosuus katsoi asevelvollisuuden hyödyttömäksi tai vain vähän hyödylliseksi.

Hyödylliseksi asevelvollisuuden arvioi 10 prosenttia.

72 prosenttia kansalaisista vaatii siviilipalvelukselle samaa pituutta kuin asepalvelukselle. Nykyisen lain mukaan siviilipalveluksen pituus on 18-24 kuukautta. Totaalikieltäytyjien rangaistusten tulee olla lieviä 39 prosentin mielestä ja 35 prosenttia katsoo, ettei totaalkieltäytymisestä tule rangaista lainkaan. Ainoastaan 13 prosenttia on sitä mieltä, että totaalkieltäytyminen on rikos, josta tulee tuomita vankeutta. Espanjassa on erittäin vahva totaalkieltäytyjäliike.

PEACE ON THE MOVE ?

28 July - 1 August 1991

War Resisters' International
20th Triennial Conference
La Marlagne, Belgium

Baskimaa aseistakieltäytymisen kärjessä

El País -lehden (15.11.90) tietojen mukaan 22,6 % baskimaan asevelvollisista kieltäytyi asepalveluksesta vuonna 1990.

Vuonna 1989 luku oli 12,6 prosenttia. Näin baskimaalla on eniten aseistakieltäytyjiä koko Euroopassa. Aiemmin kärkittilaa piti hallussaan Saksan liittotasavalta, jossa aseistakieltäytyjien osuus asevelvollisista on 20 prosenttia.

Koko Espanjassa aseistakieltäytyjästatusta on hakenut 9,3 prosenttia asevelvollisista. Espanjassa siviilipalveluksen toimeenpano on ontunut, joten läheskään kaikki kieltäytyvät eivät ole käytännössä joutuneet valitsemaan siviilipalveluksen suorittamisen ja totaalkieltäytymisen välillä. Myös totaalkieltäytymistapauksissa Baskimaa on kärkisijalla Espanjassa.

GREEK CAMPAIGN 1991

Kansainvälinen kampanja kreikkalaisten aseistakieltäytyjien puolesta

Noin 420 Jehovan todistajaa on tällä hetkellä vangittuna Kreikassa aseistakieltäytymisen vuoksi. Suurimmalla osalla tuomio on neljä vuotta vankeutta, mutta jotkut ovat saaneet jopa kuusi vuotta. Seitsemää eettisistä syistä kieltäytyntä antimilitaristia vastaan on esitetty vangitsemismääräys. Muita asepalveluksen suorittamisesta kieltäytyneitä estetään poistumasta maasta.

Kreikka on ainoa Euroopan Yhteisön jäsenmaa, joka ei turvaa aseistakieltäytymisoikeutta millään tavoin. Kreikan aseistakieltäytyjäliike odottaa kuitenkin toiveikkaasti tilanteen muuttuvan. Vaikka seitsemän antimilitaristia on määrätty vangittaviksi, heitä ei käytännössä ole pantu suorittamaan rangaistustaan. Vangitsemismääräys on annettu vain näitä seitsemää miestä varten, vaikka julkisesti kieltäytyneitä eettisiä aseistakieltäytyjiä on noin 40. Myönteiseksi merkiksi todettiin sekin seikka, että puolustusministeriön edustajat osallistuivat aseistakieltäytyjien järjestämään julkiseen keskus-

teluun Ateenan yliopistossa toukokuun 2. pnä.

Vuonna 1988 kahden ensimmäisen eettisen aseistakieltäytyjän - **Mikhalis Maragakis** ja **Thanassis Makriksen** - vangitsemisen ja nälkälakon jälkeen, **Papandreoun** johtama sosialistihallitus lupasi tuoda parlamentille esityksen aseistakieltäytyjälainsäädännöstä. Käytännössä mitään ei kuitenkaan tapahtunut. **Thanassis Makris**, joka vieraili kansainvälisenä aseistakieltäytyjäpäivänä 15.5. Brysselissä totesi kansainvälisen painostuksen voivan nyt muuttaa Kreikan hallituksen asenteen. Brysselistä käsin toimiva Euroopan aseistakieltäytymistoimisto (European Bureau for Conscientious Objection) on käynnistänyt Kreikan tilanteeseen liittyvän postikorttikampanjan. Myös AKL on osallistunut siihen (myös sinä voit osallistua tilaamalla postikortteja toimistolta).

Myös **Aleksander Pronozinin**, venäläisen aseistakieltäytyjän ja Kansainvälisen Sodanvas-

tustajien Liiton WRI:n jäsenen odotettiin osallistuvan Brysselissä järjestettyyn lehdistökonferenssiin. Hänen tarkoituksenaan oli vieraila Belgiassa Neuvostoliiton korkeimman neuvoston delegaation jäsenenä. Delegaation tehtävänä oli selvittää Belgian kokemuksia siviilipalveluksesta. Neuvostoviranomaiset kariuttivat kuitenkin valtuuskunnan matkan. Syynä ei ollut radikaalipuolueen aktiivina tunnetun **Pronozinin** osallistuminen, vaan se, että yleisesikuntapäällikön **Varlamien** kenraaliluutnantti **Krivoshejev** ei sallinut sotilaslakimiesten osallistumista matkaan. Mainitut lakimiehet ovat everstiluutnantti **Anatoli Peshelintsev** ja kapteeni **Mihail Timofejev**, jotka ovat yhdessä **Pronozinin** kanssa laatineet neuvostoliittolaisen aseistakieltäytymislainsäädännön perusteita kartoittavan asiakirjan.

TKL

(lähde: Peace News, June 1991)

Allaoleva vetoamus on juuri jätetty Neuvostoliiton Suomen suurlähetystöön. Rankkasateessa Neuvostoliiton suurlähetystön edessä. Vasemmalta hallituksen jäsen Matti Kinnunen, toiminnanjohtaja Kai Artes ja laki- ja järjestöasiainsihteeri Jouni Salminen.

VETOOMUS NEUVOSTOLIITON KORKEIMMALLE NEUVOSTOLLE

Kansainvälisenä Aseistakieltäytyjäpäivänä 15.5. Aseistakieltäytyjäliitto kääntyy Neuvostoliiton korkeimpien päätöksentekijöiden puoleen kiinnittäkseen huomiota Neuvostoliiton aseistakieltäytyjien ja asevelvollisten asemaan.

Oikeus- ja sivistysvaltion olennainen tunnusmerkki on uskonnollisista tai muista oman-tunnonsyistä aseellisesta palveluksesta kieltäytyville taattu mahdollisuus korvata asevelvollisuus siviilipalvelusta suorittamalla.

Neuvostoliitossa asepalvelusta suorittavien olosuhteista on kuultu viime aikoina hälyttäviä tietoja. Vaihtoehdon luominen asepalvelukselle nostaisi myös nämä epäkohdat paremmin esiin, ja asevelvollisuus lakkaisi olemasta murhenäytelmä ja pelon aihe neuvostoperheille.

Neuvostoliitto on lähtenyt mukaan aseidenriisuntaprosesseihin ja sotilasliittojen purkamiseen Euroopassa. Sotilaallisen vastakkainolon lientymisestä ja varustelutarpeen vähenemisestä huolimatta ei maanne asevelvollisten asemassa ole tapahtunut konkreettisia parannuksia. Armeijan sekava tilanne aiheuttaa katkeruutta niin sen sisällä kuin ulkopuolellakin uhaten jopa demokratisoitumiskehitystä.

Asevelvolliset ovat joutuneet vaikeimpaan tilanteeseen niissä neuvostotasavalloissa, joiden väestö kannattaa laajasti tasavaltojen itsenäistymistä ja suvereenisuutta. Meille on tutuin Baltian maiden tilanne.

Koska edes väliaikaisia, kaikkien kannalta kohtuullisia ratkaisuja perustuslaillisiin kiistoihin ei ole löydetty, niistä ovat joutuneet käytännössä kärsimään asevelvollisuusikäiset nuoret miehet. He kieltäytyvät vakaumuksensa mukaisesti laittomaksi kokemastaan asevelvollisuudesta ja joutuvat pakenemaan viranomaisia maan alle tai lähtemään maanpakoon. Kuitenkaan heidän saamisellaan neuvostoarmeijan riveihin ei voi olla miltään kannalta ratkaisevaa merkitystä. Mikäli todella haluttaisiin löytää inhimillinen ratkaisu tilanteeseen, ei se voi olla ylivoimaista.

Vetoamme Neuvostoliiton Korkeimpaan Neuvostoon ja siellä edustettuina olevien eri tasavaltojen päättäjiin:

- Säätekää demokraattinen laki vaihtoehtopalveluksesta kaikissa tasavalloissa. Vaihtoehtoisen palvelusajan tulisi olla sama tai vain hieman pidempi kuin aseellisen palvelun.
- Vapauttakaa vangittuina olevat aseistakieltäytyjät ja antakaa heille mahdollisuus vaihtoehtoiseen palveluun.
- Estäkää asevelvollisten vainon jatkuminen neuvostoarmeijassa.
- Myöntäkää täydet toimintaoikeudet rauhanjärjestöille.
- Jatkakaa aseidenriisuntaa ja supistakaa joukkojen vahvuutta.

Ranska räjäytti kaksi ydinräjähdettä kahden viikon sisällä

Aseistakieltäytyjäliitto, Suomen Rauhanliitto—YK-yhdistyys ja Suomen Sadankomitealiitto tuomitsevat Ranskan Moruroassa 18.5. ja Fangatauffassa 29.5.91 tekemät ydinkokeet.

Järjestöt jättivät 3.6. Ranskan suurlähetystöön vastalauseen, jossa he vetoavat Ranskan presidenttiin ja hallitukseen, jotta Ranska pidättäytyisi ydinkokeista ja liittyisi mukaan osittaiseen ydinkoekieltosopimukseen.

Vuodesta 1975 Moruroalla tehdyt ydinkokeet ovat tuhonneet pahasti Moruroan atollin ja uhkaavat tuhoata myös Moruroan laguunin.

On suorastaan häpeällistä, että Ranska on selvistä riskeistä ja yleisestä vastustuksesta huoli-

matta jatkanut ydinkokeitaan Tyynellä Valtamerellä. Tänä vuonna Ranska on tehnyt jo kolme ydinkoetta alueella.

Allekirjoittaneiden järjestöjen mielestä kaikki ydinkokeet tulisi lopettaa. Sen lisäksi, että ydinkokeet vaurioittavat luontoa, ne ylläpitävät ja kiihdyttävät asevarustelukierrettä.

Järjestöt tuomitsevat myös Neuvostoliiton, USA:n ja Kiinan ydinkokeet ja vetoavat näihin ydinasevaltoihin, jotta ne työskentelisivät täydellisen ydinkoekiellon aikaansaamiseksi.

Täydellinen ydinkoekiello tukisi uuden kansainvälisen järjestyksen rakentamista ja vastaisi jo pitkään vallinnutta ydinkokeiden vastaista kansalaismielipidettä.

YDINRÄJÄYTYKSIÄ TAPPOTAHTIIN

Toukokuun 29. p:nä Ranska pani toimeksi kolmannen ydinrajäjäytyksensä tänä vuonna Polynesiassa. Keväällä 1991 on suoritettu seuraavat koeräjäytykset:

USA	Ranska
8.3. Nevada 0-10 Kilotonnia	7.5. Moruroa 1 Kt
4.4. Nevada 40-150 Kt	18.5. Moruroa 15 Kt
16.4. Nevada 20-80 Kt	29.5. Frangataufa 110 Kt

Helsingin yliopiston seismologian laitos rekisteröi suoritettujen koeräjäytykset. Niiden vaikutukset ovat samanlaisia kuin maanjäristysten. Ennalta ei anneta mitään informaatiota siitä, että kyse on sotilaallisten tarkoitusprien vuoksi suoritettavasta ydinkokeesta. Kansainvälisen sopimuksen mukaan yli 150 kilotonnin räjäytykset ovat kiellettyjä. Kiina, Neuvostoliitto ja Iso-Britannia eivät ole suorittaneet räjäytyksiä tänä vuonna.

Viime vuonna Neuvostoliitto toimeenpani koeräjäytyksen YK-päivänä 24.10. Novaja Zemljalla. Neuvostoliitto on vuodesta 1980 saakka puhunut kansainvälisillä foorumeilla ydinkoekiellosta. Vuonna 1985 Neuvostoliitto ilmoitti pidättäytyvänsä ydinkokeista, 17 kuukauteen se ei suorittanut ainoatakaan koe räjäytystä. Lokakuussa 1989 Neuvostoliiton Korkein Neuvosto vetosi Yhdysvaltain kongressiin koeräjäytysten lopettamiseksi.

Ranska, Kiina ja USA suorittivat yhteensä 14 koeräjäytystä vuonna 1990.

Yrsa von Herzen

SUOMI PIDÄTTYI ÄÄNESTÄMÄSTÄ YDINKOEKIELTOÄÄNESTYKSESSÄ

Vuonna 1963 solmittiin sopimus ydinkokeiden kiellosta ilmakehässä, ns. Partial Test Ban Treaty (PTBT), johon ovat yhtyneet Yhdysvallat, Neuvostoliitto ja Iso-Britannia. Sopimus kieltää ydinkokeet ilmakehässä, avaruudessa ja veden alla.

Tammikuussa 1991 järjestettiin kansainvälinen konferenssi, jonka tehtävänä oli selvittää millaiset mahdollisuudet on saada aikaan kattava ydinkoekielto eli Comprehensive Test Ban (CTB). Kokouksessa äänestettiin kysymyksestä valtuutetaanko konferenssin puheenjohtaja jatkaa konsultaatioita kriittisistä kysymyksistä sekä jatkamaan työtä kaikkien ydinkoeräjäytysten kieltämiseksi. Kaksi ydinasevaltaa, Yhdysvallat ja Iso-Britannia vastustivat tätä esitystä.

Ydinaseettomat länsivallat hajosivat äänestyksessä kahteen ryhmään. Toiset pidättäytyivät äänestämästä, toiset äänestivät sen puolesta, että työtä ydinkokeiden kieltämiseksi jatketaan. Tämän puolesta äänestivät Tanska, Norja, Ruotsi, Islanti, Irlanti, Australia, Uusi Seelanti ja Neuvostoliitto. Neuvostoliittoa lukuunottamatta muut Itä-Euroopan maat pidättäytyivät äänestyksestä.

Ainoana pohjoismaana Suomi pidättäytyi myös äänestyksestä. Tämä on yllättävää koska silloinen ulkoministeri Pertti Paasio oli Novaja Zemljan räjäytyksen yhteydessä lokakuussa 1989 antanut lausunnon, jonka mukaan: "Pohjoismaat toivovat, että niin pian kuin mahdollista päästään sopimukseen maanalaisten ydinkokeiden täydellisestä lopettamisesta".

Keskustelin tästä Aaron Tovishin kanssa, joka on New Yorkissa sijaitsevan järjestön Parliamentarians for Global Action toiminnanjohtaja. Tovish kertoi saaneensa Suomen vierailullaan huhtikuussa kuulla, että siitä huolimatta, että Suomi pidättäytyi äänestyksestä, on se kuitenkin kiinnostunut tukemaan konferenssin puheenjohtajaa, jotta hän voisi jatkaa työtä...

Heräsimme liian myöhään, jälleen kerran. Mutta keskustelut jatkuvat. Kesäkuun lopulla Parliamentarians for Global Action järjestää kansainvälisen kokouksen Helsingissä, jossa keskustellaan ydin-, massatuho- ja konventionaalisten aseiden leviämisen, aseviennin ja Euroopan turvallisuudesta. Ehkä on lupa toivoa suomalaista kannanottoa tällä kertaa.

Yrsa von Herzen

MYÖS VARUSMIESPALVELUSTA TULEE JÄRKEISTÄÄ!

Aseistakieltäytyjäliitto ry
Rauhanasema, Veturitori
00520 Helsinki
puh. 90-140 427, fax 90-147 297

Helsingissä 30.5.1991

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

ASEVELVOLLISTEN PALVELUSAIKOJA LYHENNETTÄVÄ

Aseistakieltäytyjäliitto pitää myönteisenä julkisuuteen tullutta keskustelua varusmiespalveluksen lyhentämisestä. Liiton mielestä asevelvollisuudesta on tullut meidän päivinäme kohuun taakka nuorille miehille. Eri asevelvollisryhmien asema on monin tavoin sidoksissa toinen toisiinsa. Siksi varusmiesajan lyhentämisellä on vaikutusta myös siviilipalvelusmiesten palvelusaikaan ja -olosuhteisiin sekä totaalkieltäytyjien rangaistusten pituuteen.

Liiton yli 2 000 jäsenestä huomattava osa on varusmiespalveluksen suorittaneita (ns. reservinkieltäytyjiä). Heidän käsityksensä mukaan varusmiespalvelukselle asetetut koulutustavoitteet ovat saavutettavissa huomattavasti lyhyemmässä palvelusajassa. Varusmiehiä suorastaan makuutetaan kasarmeissa työvoimareservinä tai hälytysvalmiudessa (minkä varalta?). Erityisen turhauttavaa on viikonloppujen kuluttaminen mitään tekemättä samoin kuin lauantaiamupäivien usein täysin turha toiminta. Palveluksen läpivienti on näissä oloissa turhauttavaa ja motivoimatonta paitsi varusmiesten, myös kantahenkilöstön kannalta.

Suomen puolustusvoimien varustautumistason alentaminen on perusteltua niin yleiseurooppalaisen liennytyskehityksen kuin valtion menojen säästämisenkin kannalta. Suomen armeija ei voi olla mikään erillinen saareke, jonka toimintaan ei vaikuta sen paremmin poliittinen tilanne kuin asevelvollisten ja muiden kansalaisten mielipide.

Asevelvollisten kasvava epäily aseellisen maanpuolustuksen mielekkyyden suhteen näkyy selvästi reservin kertausharjoituksista kieltäytyvien määrän kasvussa. Vuonna 1990 tuhat reserviläistä siirtyi siviilipalvelusmieheksi valiten mieluummin kahden viikon korvaavan palveluksen työministeriön alaisuudessa.

Varusmiesten peruspalvelusjakso tulee välittömästi lyhentää kuuteen kuukauteen. Tätäkin lyhyempään aikaan siirtymistä on vakavasti harkittava.

Perusjaksoa pitempään palvelusaikaan (mahdollisesti upseereiksi koulutettavat ym.) ei ketään tulisi velvoittaa vasten tahtoaan. Mikäli maanpuolustustahto on niin korkea kuin sen väitetään olevan, ei vapaaehtoisista pitäisi olla puutetta. Koulutuksen pitää tällöin olla tietenkin mielekäästä.

Aseellisen palveluksen lyhentyessä voitaisiin samassa yhteydessä myös muita asevelvollisuuden suorittamis- tai korvaamismuotoja (aseeton palvelus, siviilipalvelus, vankeustuomio) lyhentää. Aseistakieltäytyjäliitto katsoo, että uuden siviilipalveluslain ja asevelvollisuuslain muutoksen ollessa valmisteltavana tulisi lyhentäminen ottaa heti käsittelyyn ja toteuttaa vuoden 1992 alusta.

Kuvassa vasemmalta osittaiskieltäytyjä Artes (sit.), majuri-Lamminen (kok., puolustusvaliokunnan pj.) ja siviilipalvelusmies Laakso (vas., puolustusvaliokunnan varapj.).

PENTAGON SANOI, ETTEI NÄITÄ KIELTÄYTYJÄ OLLUT OLEMASSA

Michael Marsh, Peace News, huhtikuu 1991

Vaarassa joutua siirretyksi lounais-Aasiaan tai siirtokäskyn saaneena, yli 2500 amerikkalaista sotilasta anoi vapautusta asevelvollisuudesta omantunnon syistä. Tuhannet muut anoivat vapautusta taloudellisista tai lääketieteellisistä syistä tai homoseksuaalisuuden perusteella, tai jättivät yksinkertaisesti ilmoittautumatta. Mustat sotilaat, jotka muodostavat yli puolet kieltäytyjistä, ovat suuressa määrin johtaneet vastarintaa.

Monille sotilaille heidän tekojaan alleviivasi usko, että George Bushin julkituomien päämäärien puolesta ei kannattanut taistella. Joillekin vakavus siitä, että kaikki sodat ovat väärin, kristallisoitui Persianlahden kriisin aikana. Monet olivat liittyneet asevoimiin lukiosta päästyään, motivaationaan tarve saada työpaikka tai rahaa college-opintoja varten.

Tiedotusvälineet kieltäytyivät seuraamasta suurta osaa kieltäytyjätutusta. Pentagon sanoi,

ettei sitä ollut olemassakaan -- puolustusministeriön tiedottajat väittivät, että vain 214 aseistakieltäytyjänomusta oli jätetty vuonna 1990. Mutta kymmenet ympäri maata toimivat sotilasneuvontatoimistot saivat kirjaimellisesti kymmeniä tuhansia soittoja asevoimissa olevilta ihmisiltä, jotka tiedustelivat oikeuksiaan ja vaihtoehtojaan.

Alkaen syyskuussa merijalkaväen korpraali Jeff Pattersonin kieltäytymisestä nousta Saudi-Arabiaan lähdössä olleeseen lentokoneeseen, vastarinta asevoimien riveissä kasvoi ennennäkemättömällä vauhdilla. Pattersonin sota-oikeudenkäynti hylättiin ja hänelle annettiin "ei-kunniallinen" kotiutus, mutta sitä ennen useat sotilaat ilmoittivat vastarinnastaan julkisesti, mukaan lukien seitsemän yhdessä lehdistökonferenssissa New Yorkissa loka-kuussa.

Joulukuun alkupäiviin mennessä yli 1000 sotilasta oli anonut vapautusta omantunnon syistä. Merijalkaväessä oli erityisen paljon kieltäytyjiä -- Bronxissa seitsemän Fox-kompanian jä-

sentä anoi vapautusta, ja sen perään yli 20 ilmoitusta aseistakieltäytymisestä jätettiin yksistään New Yorkissa.

Joulukuun loppuun mennessä maavoimilla oli omia ongelmiaan. Yli 40 amerikkalaista sotilasta Saksassa oli anonut aseistakieltäytymisstatusta, ja tuntematon määrä oli lähtenyt punikselle. Joukkopulassa armeija iski takaisin kieltäytyjiä vastaan, ja 28.12. pisti käsirautoihin ja vei väkijoukolla Saudi-Arabiaan sota-oikeudenkäyntiä odottamaan spesialisti David Carsonin ja seitsemän muuta sotilasta, jotka olivat anoneet vapautusta omantunnon syistä.

Tammikuun puolessavälissä palvelukseenastumismääräykset saapuivat melkein 30 000 reserviläisen kotiin, ja uusi vastarinnan aalto alkoi. Puhe siitä, että asevelvollisuus otettaisiin jälleen käyttöön 20 vuoden tauon jälkeen mobilisoi tuhansia asevelvollisuusikäisiä nuoria. Sadat Vietnamin-aikaiset neuvonantajat astuivat esiin uudelleen koulutusta varten, ja sadat uudet liittyivät joukkoon. Kymmenet kirkot julistivat itsensä turvapaikoiksi aseista-

kieltäytyjille. Tässä roolissa olivat kaikkein aktiivisimpia Seattlen University Baptist Church, Berkeleyn University Lutheran Chapel ja New Yorkin Riverside Church.

Tämän vuoden helmikuussa Amnesty International adoptoi kersantti George Morsen, vangittuna Fort Rileyssä, Kansasissa, mielipidevangikseen -- ensimmäinen amerikkalainen adoptoitu sitten vuoden 1987.

POMMIKOEKET JA SHOSHONET

Juley Howard, Peace News, huhtikuu 1991

Otin lokakuussa osaa suoraan toimintaan Nevadan autiomaassa järjestetyn yhteisen USA-Britannia ydinkokeen esittämisiksi. Neljä ihmistä, mukaan lukien minä, meni koalueelle. Tarvoimme ja leiriydyimme kolme päivää saavuttaksemme määränpäämme. Kahden päivän harhailun jälkeen, jona aikana emme edistyneet paljoakaan, löysimme oikean reitin, ja viimeisen 24 tunnin aikana kiipeesimme, sitten kävelimme autiomaan halki, ja saavutimme räjähdyskeskipisteen juuri ja juuri ajoissa. Aikaa oli jäljellä vain kuusi minuuttia ja viranomaisia yritettiin kuumeisesti kansainvälisellä tasolla saada vakuuttuneeksi siitä, että olimme paikalla. Laskenta keskeytettiin ja koe viivästyi.

Lukuunottamatta tavallisia syitä tämänkaltaisille protestiaktioille, kysymyksessä oli myös perustavaa laatua oleva oikeudellinen kysymys. Länsi-Shoshoneiden kansakunta on pyytänyt meitä kertomaan ihmisille muissa osissa maailmaa mitä siellä tapahtuu, niin että USA:n energiaministeriöön -- joka on suoraan vastuussa Nevadan ydinkokeista -- voitaisiin koh-

distaa kansainvälistä painostusta.

Vuonna 1863 USA:n hallitus allekirjoitti Ruby Valleyn sopimuksen useiden Shoshoneiden kansakunnan päälliköiden ja soturien kanssa. Sopimus ei ollut erityisen edullinen Länsi-Shoshoneille, mutta siinä lueteltiin eräitä tärkeitä asioita.

Sopimus määritteli Länsi-Shoshoneiden maa-alueen rajat. Alue on suunnilleen sama kuin Nevadan osavaltio, mutta siihen kuuluu myös osia eteläisestä Idahosta, Utahista ja Arizonasta. Sopimuksen mukaan hallitukselle annettiin oikeus rakentaa rautateitä, pystyttää lennätinjohtoja, hallituksen rakennuksia, jne., ilman häirintää. Vastikkeeksi hallitus takasi Länsi-Shoshoneiden alkupe- räisväestöoikeudet. Kongressi hyväksyi sopimuksen, joten se on edelleen osa USA:n lakia.

Myöskin USA:n lain mukaan intiaanien maita ei voida noin vain pakkolunastaa -- kongressin tulee hyväksyä pakkolunastus jotta sillä olisi lainvoima. Tätä ei ole missään vaiheessa tapahtunut Newe Segobian, Länsi-Shoshoneiden maan, tapauksessa.

Tunkeilijat, uudisasuttajat ja hallituksen elimet ovat vähitellen tuppautuneet Newe Segobiaan. Intiaanien elämäntapa on uhanalainen. Ensimmäisen alueella varhaisella 50-luvulla tehdyn atomipommikokeen jälkeen Shoshoneista on tullut yksi maailman monista ydinsodan uhreista. 50- ja 60-luvuilla, kun maan yläpuolisia kokeita vielä järjestettiin, lapsi-ikäisten leukemia- luvut suurensivat alatuulella 250-kertaiseksi normaalista.

Vaikka kokeet on sittemmin siirretty maan alle, radioaktiivisuutta pääsee yhä ympäristöön. Energiaministeriö on itsekin sanonut, että yli puolesta 80-luvulla tehdystä kokeista pääsi radioaktiivisia kaasuja ilmakehään. Kokeita suoritetaan vain, kun tuuli puhalttaa pois päin suurista asutuskeskuksista, siis pois päin Kaliforniasta ja Las Vegasista ja kohti itäistä Nevadaa ja Utahia. Shoshoneiden heimomaat ja reservaatit ovat suoraan testialueen laskeuman reitillä.

Shoshonet ovat perinteisesti olleet metsästäjiä ja keräilijöitä. Nykyään he ovat edelleenkin 75-prosenttisesti riippuvaisia maasta ruokansa suhteen. Perinteinen uskonto, joka on hy-

voimissa tänäkin päivänä, perustuu kunnioitukselle elämää kohtaan ja maan koskemattomuudelle. Ydinkokeet ovat siis kaksinkertainen isku Länsi-Shoshoneiden kansakunnalle: he vaurioituvat fyysisesti maitensa radioaktiivisen saastumisen ja pakkolunastuksen aiheuttaman kärsimyksen takia, ja henkisesti siitä, että heidän pyhänä pitämänsä maata tuhoataan kokeissa.

Vuodesta 1986 Länsi-Shoshoneiden kansakunta on myöntänyt lupia, jotka antavat haltijalleen oikeuden kulkea heidän maillaan, mukaan lukien koalue. Oikeudenkäynnissämme tämän vuoden tammikuussa sitä tosiasiaa, että olimme saaneet tällaisen luvan Länsi-Shoshoneilta, ei hyväksyty puolustuksemme todisteeksi. (Meitä kutakin sakotettiin maksimimäärä, USD 1000, jota emme ole tähän mennessä maksaneet.)

5.1.1991 länsi-shoshonelaisia pidätettiin yhdessä tahitilaisen, neuvostoliittolaisen, ja 700 muun eri maista kotoisin olevan protestioijan kanssa. Syynä oli heidän omalla maallaan sijaitsevan karjaesteen ylittämisen.

Toimiessaan koaluetta vastaan länsi-shoshonelaiset ovat selvillä siitä, että kysymys on enemmästä kuin heidän kansansa hengissäpysymisestä. He eivät halua pelkästään, että kokeet siirrettäisiin jonnekin muualle. Suurempi kysymys pitää sisällään ydinaseiden lisääntymisen loppumisen ja kaiken maanpäällisen elämän säilyttämisen.

Tukikirjeitä voi kirjoittaa osoitteeseen: Western Shoshone National Council, PO Box 68, Duckwater NV 89314, USA.

Excubalibre

Sivari herjasi Mannerheimia tiedotuslehdessä

ESML 27.4.1971

Suolahden Suojarinteella työskentelevä siviilipalvelusmies hatkaytti talon virkaalisivullistakin herjauksella sekuntainlito virallisessa tiedotuslehdessä edesmennytta Keski-Suomen Mannerheimia kuntainlito henkilosto- ja kon numeronsa kannessa vasivasivan Mannerheimista. Sinitimitetaan "lahitarikenttaalkijien kunniapuheenjohtajaksi". Toimittaja ohitti lisaksi lehden paatoimittajan. Han tykseen ennen kuin paatoimittaja edes naki sita. Viikkotiedotetta toimittava siviilipalvelusmies Juho Lempinen on saanut kirjoitukselta nuhteet. Han lupasi seuraavassa numerossa

pahoitella tapahtunutta ja pyytaa anteeksi myös paatoimittajalta. -Kunhan lutoon, Lempi- nen perustelee sotien ylpaal- mollaamista. Han sanoo, et- mitajalle ennen painamista. Syyna Lempinen mukaan oli aikapula. Han arveli, etta jat- kussa toimituslupaa on siir- vottava.

Paatoimittajana oleva Ka- vatujohtaja Seija Aysto sa- aan kuulustuneensa nahdes- la lehden ja kuullessaan, etta se on jo jaettu. Lehteä paine- taan 450 kappaletta. Sita jae- kutaan monelle taholle, mm. ja kuntainlito toimipistei- siin.

Aysto totesi, etta kirjoitus ei missaan nimessa edusta kuntainlitoa kantaa. Han on

myos saanut palautetta leh- desta. -Kaveri oli tottelematon ja ohitti johdon, han totesi. Ayston mukaan on selvaa, etta siviilipalvelusmies tietaa myös ohjeet.

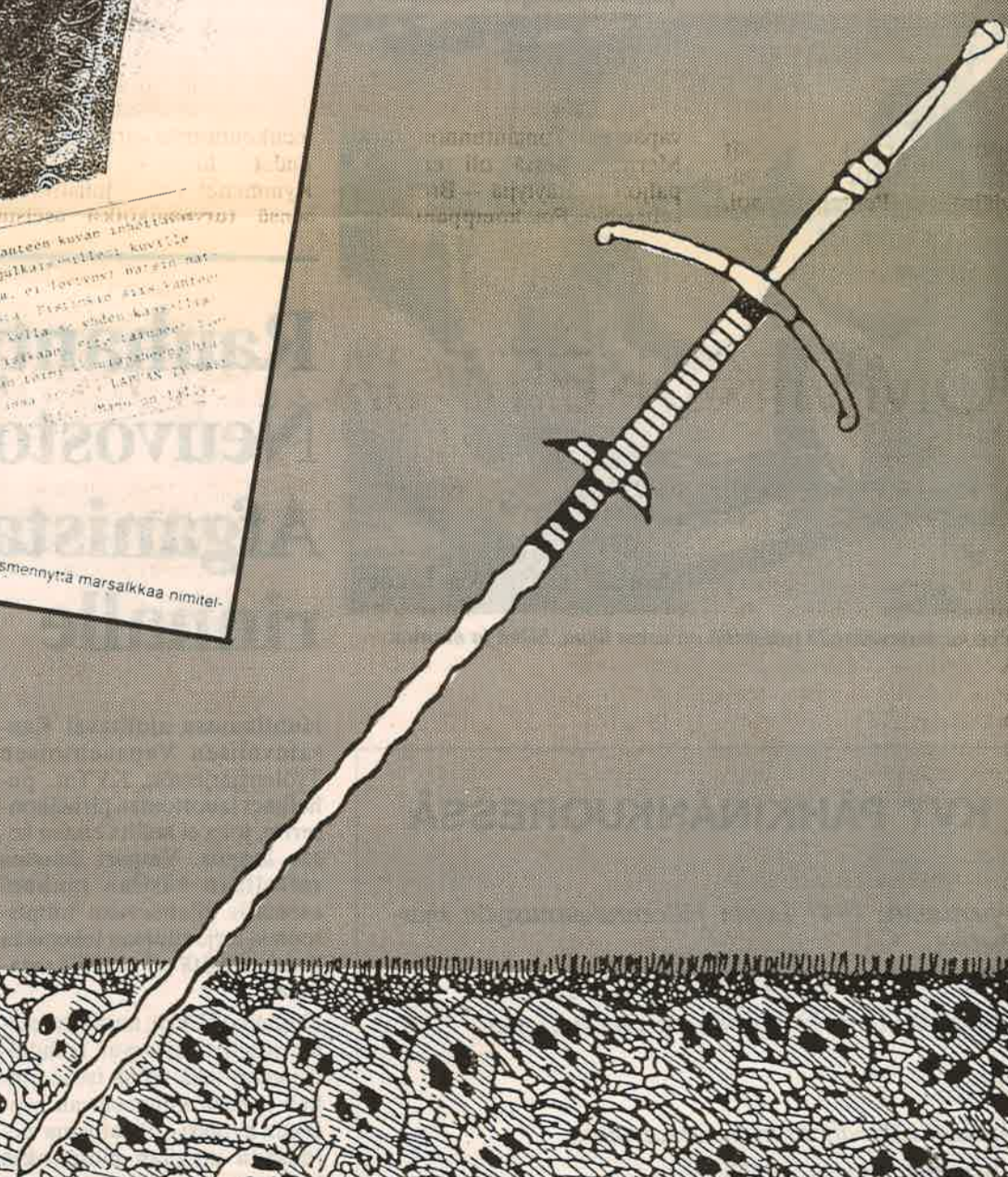
Aysto sanoo joutuneensa pari kertaa aikaisemmin sen- suromaam saman toimittajan kirjoituksia. Nuu olisi kaynyt tallakin kertaa, mutta kirjoit- taja ei tuonut lehteä nuhta- vaksi.

Tekstissa Lempinen sanoo luvanneensa laittaa kanteen kuvan inhottavasta natsista vastapainoksi aiemmin jul- tetun kuville. Kun natsin ku- vaili ei loytnyt, Lempinen vaihtsi kuvan Mannerheimin - "kella se yhden kansallis- sosialistin korvaa". Lempi- sen mukaan aiemmissa leh- dissä on ollut mm. Leninin ja Marxin kuvia.

Viime viikolla lupasin laittaa kanteen kuvan inhottavasta natsista vastapainona taan julkais- sista kuvista. Natsin kuva ei loytnyt, joten vaihtsin kuvan Mannerheimin kuvaksi. Kella se yhden kansallis- sosialistin korvaa. Kuvaili ei loytnyt, joten vaihtsin kuvan Mannerheimin kuvaksi. Kella se yhden kansallis- sosialistin korvaa. Kuvaili ei loytnyt, joten vaihtsin kuvan Mannerheimin kuvaksi.

Lehden kansilehdella komeilee Mannerheim. Sisäisivulla edesmennytta marsalkkaa nimitel- laan häpeällisesti.

Kansainväliseltä työleiriltä sivariksi Suomeen

Työleiriltä se alkoi: saksalaisen Jörn Kobargin tie siviilipalvelukseen Suomeen. Kesällä 1988 Jörn osallistui Kansainvälisen Vapaaehtoisen Työleirijärjestön eli KVT:n järjestämälle vanhaa maatilaa museoksi kunnostavalle työleirille Karttussa. Jörn oli kuullut, että Suomessa toimii aktiivisesti sekä monia rauhanjärjestöjä että Aseistakieltäytyjäliittoa. Hän kysäisi ohimennen leirinsä vetäjältä Irmalta, voiko suomeen tulla suorittamaan siviilipalvelustaan. Irma kertoi, että parhaillaan Helsingin rauhansemalla oli saksalainen siviari siellä toimivien järjestöjen palveluksessa.

"Siitä alkaen aloin miettiä Suomea yhtenä vaihtoehtona", kertoo hyvin suomea puhuva Jörn. "Olisin kaikkein mieluiten mennyt sivariksi johonkin kehitysmaahan, mutta sinne on hyvin vaikea päästä. Työleiriä seuraavana kesänä olin taas Suomessa, tällä kertaa kesätoissa Klaukkalassa eräällä

muovitehtaalla. Sen jälkeen toiveeni päästä sivariksi Suomeen oli voimakas."

KVT:n kautta lopulta löytyi palveluspaikka. Elokuusta 1990 alkaen Jörn on suorittanut palvelustaan Turun Sadan-komiteassa sekä Turun ja Jokioisten Emmauksissa. Palvelusaikaa on jäljellä kuluvan vuoden loppuun.

"Saksassa on vaikea päästä siviariin", Jörn toteaa. "Täytyy kirjoittaa kirje, jossa perustelee vakaumustaan. Sitten joku kasvoton virkamies tarkastaa sen, ja päättää hyväksytäänkö hakija sivariksi. Armeijassa joutuu olemaan 12 kuukautta ja sivarissa 15. Jos sivarin suorittaa ulkomailla, se kestää 17 kuukautta."

Ulkomailla sivarin suorittaminen on muutenkin hankalampaa. Saksan valtio ei anna mitään taloudellista tukea ulkomailla palvelustaan suorittaville ja paikan hakemisessa pitää itse olla todella aktiivinen. Sitä paitsi ei ole täysin varmaa kor-

vaako Jörnin Suomessa tekemä palvelus siviilipalveluksen. Se ratkeaa vasta lopullisesta kotimaahan paluun jälkeen. Saksalainen siviilipalvelusasiain virasto, Bundesamt für Zivildienst ja KVT:n saksalainen sisäjärjestö tietävät, että Jörn on täällä, mutta lopullinen korvaavuus selviää vasta kotiinpaluun jälkeen.

Jörn kuvailee Suomessa viettämäänsä kuukausia tasoittelevaan tyyliinsä näin: "Aika Suomessa ei ole mennyt aina hyvin, mutta ei se ole kovin paha ollut."

AKL:lle Jörn lähettää sellaisia terveisiä, että paljon tehtävää asenteiden muokkaamisessa on vielä varsinkin maaseudulla. Jörn on joutunut moneen kovaan keskusteluun liftausmatkoillaan, kun kyyditsijöille on selvinnyt, missä asioissa Jörn Suomessa oleilee. Kukaan ei kuitenkaan ole jättänyt Jörniä tienposkeen kesken kyydin, vaikka onkin ollut täysin erimielistä siviilipalveluksesta.

2) Pasilan Rauhansemaa kunnostettiin talkoilla. Oman kortensa kehoon kantoivat vapaaehtoiset työleiriläiset eri puolelta maailmaa.

1) Työ kansainvälisellä työleirillä on usein likaa, hikeä ja naurua.

Rauhantyöhön Neuvostoliittoon Afganistanin veteraanien rinnalle

Huhtikuussa aloittavat Kansainvälisen Vapaaehtoisen Työleirijärjestön, KVT:n puhelimet tauottoman pirinäkonsertin, joka ei hellitä ennen kesän loppua. Ympäri Suomea soitellaan Pasilan rauhansemalla sijaitsevaan toimistoon ja tarjoudutaan tekemään ilmaista työtä eri puolille maailmaa.

Hulluako? Ehkä, mutta monelle työleirit tarjoavat mahdollisuuden sekä tehdä työtä jonnekin itseään kiinnostavan projektin hyväksi että tutustua vieraaseen maahan muutenkin kuin turistina.

KVT välittää 18 vuotta täyttäneitä (huom. ei yläikärajaa) suomalaisia useimpiin Euroopan maihin, myös Itä-Eurooppaan sekä Turkkiin, Pohjois-Afrikkaan, Yhdysvaltoihin ja Australiaan. Tänä kesänä leirejä on lähes tuhat.

Leirit kestävät useimmiten kahdesta kolmeen viikkoon. Matkat leiripaikkaan joutuu kustantamaan itse, mutta perillä asuminen ja ruoka ovat il-

maiset.

Leireillä tehdään palkatonta työtä yleishyödyllisiin tarkoituksiin, esimerkiksi jonkin järjestön tai yhteisön hyväksi. Työ voi olla melkein mitä tahansa: koulun rakentamista, nukketeatterin esittämistä slummilapsille, luonnonsuojelualueen raivausta tai biologisesti viljelyn maatilan sadonkorjuuta. On myös monia leirejä, joilla työskennellään lasten, vammaisten tai vanhusten parissa sekä opintoleirejä, joilla puolet ajasta käytetään työtekoon ja puolet leirin opiskeluteemaksi valittuun aiheeseen perehtymiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi ekologisiin kysymyksiin keskittyvät sekä eteläisen Afrikan tai Latinalaisen Amerikan ongelmiin paneutuvat leirit.

Leirikielenä käytetään useimmiten englantia. Työ ei vaaadi mitään erityistä ammattitaitoa vaan periaatteena on, että jokainen osaa tehdä jotakin. Vähintään ylitä tarpeeksi kuin työteko on toisiin leiriläisiin

tutustumisen. Se käy melkein itsestään työtä tehdessä, muuta lisäksi leireillä on aina sosiaalilistakin toimintaa. On juhlia, retkiä ja tutumista kyseiseen maahan. Kansainvälisyysdelään työleirit edesäuttavan kansojen välisten annakkoluulojen vähentämistä ja siten toteutta KVT:n tärkeintä päämäärää eli rauhan puolesta toimimista.

Tänä vuonna voit esimerkiksi lähteä Neuvostoliittoon käynnistämään rauhantyötä yhdessä Afganistanin veteraanien kanssa. Vai lähtisitkö Sardiniaa korjaamaan viinisatoa. Tai Tampereelle kunnostamaan polkupyöriä kaupunkilaisten käyttöön. Tai kiinnostaisiko sinua viikinkiajalta peräisin olevan kylän restaurointi Grönlannissa?

Hakeminen työleireille alkoi toukokuun alussa ja jatkuu niin kauan kuin leireillä on tilaa. Lisätietoja voit kysellä KVT:stä, Rauhansema, Veturitori, 00520 Helsinki, puh. (90) 144 408 tai 144 418.

KVT PÄHKINÄNKUORESSÄ

-perustettu 1947 Lapin jälleenrakennustyön merkeissä,

-Service Civil Internationalin (SCI) jäsen, -poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton.

KVT

-uskoo väkivallattomiin ratkaisuihin,

-uskoo vapaaehtoistyöhön,

-tukee siviilipalvelusta vaihtoehtona armeijalle,

-tukee yhteiselämää ja vaihtoehtoisia toimintatapoja

-uskoo ja luottaa ihmiseen, heidän omiin voimiinsa ja kykyynsä ajatella ja tehdä ratkaisut ongelmatilanteissa,

-pyrkii toteuttamaan kaikkia näitä periaatteita käytännön työn avulla.

32 JÄRJESTÖÄ JA KAKSI PUOLUETTA VETOSI EDUSKUNTAAN OIKEUDENMUKAISEMMAN SIVIILIPALVELUKSEN PUOLESTA

Allaluetellut järjestöt ja puolueet ovat allekirjoittaneet oheisen vetoituksen. Vetoimetukset toimitettiin eduskunnan työvaliokunnalle 14.5.

Akateeminen Sosialistiseura
Eläinsuojeluliitto Animalia
Emmaus Jokioinen
Emmaus Ystävät
Helsingin kehitysmaakauppayhdistys
Helsingin yliopiston Rauhanpiippu
Helsingin Vasemmistoliitto
Ihopotilaiden Keskusliitto
Juristit Rauhan ja Eloojäämisen puolesta
Kansainvälinen Solidaarisuustyö
Keskustanuorten Keskijohjanmaan piiri
Kontulan Vasemmisto
Maailmankauppa - Ympäristökeskus
Naisten kansainvälinen Rauhan ja Vapauden liitto, Suomen osasto
Nuorallatanssi - Nuorten rauhanjärjestö
Nuoren keskustan liitto
Nuoren voiman liitto
Pehmeän kehityksen rahasto
Pohjois-Hämeen Sos.dem. Naispiiri
Sosialidemokraattisen Nuorison keskusliitto
SDNL - Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto
Suomen Humanistiliitto
Suomen Kommunistinen puolue (Yhtenäisyys)
Suomen Kristillinen Ylioppilasliitto
Suomen Lastentarhanopettajiksi Opiskelevien liitto
Suomen Rauhanliitto - YK-yhdistys
Suomen Sadankomitealiitto
Suomen ylioppilaskuntien liitto
Tekniikka Elämää Palvelemaan
Terveiden huoltoalan opiskelijoiden liitto
Uusi Tuuli
Valtakunnallinen lastensuojelujärjestö PARASTA LAPSILLE
Vasemmistoliitto
Ympäristö ja kuluttajapoliittinen yhdistys

EDUSKUNNALLE

haluaa kiinnittää huomionne Suomen aseistakieltäytyjätilanteeseen, koska se on vakava ja vaatii nopeaa lainsäädännön muutosta.

Vuonna 1987 astui voimaan viisivuotinen väliaikaislaki siviilipalveluksesta. Lain mukaan siviilipalvelusaika piteni 12 kuukaudesta 16 kuukauteen, joka on kaksi kertaa pitempi kuin yleinen varusmiespalvelusaika. Lisäksi lain mukaan siviilipalvelus suoritetaan lähinnä pelastushallinnon alalla sekä sosiaali- ja terveysministeriön ensiapualalla. Tämä on käytännössä ilmennyt pyrkimykseenä kytkeä siviilipalvelus ns. kokonaisuunpuolustukseen. Väliaikaislaki huononsi myös siviilipalvelusmiesten oikeudellista ja sosiaalista asemaa. Lain seurauksena on Suomeen syntynyt uusi mielipidevankiryhmä, totaalikieltäytyjät, jotka eivät halua alistua rangaistusluonteiseen siviilipalvelukseen. Esim. kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö Amnesty International on adoptoinut jo 18 suomalaista totaalikieltäytyjää mielipidevankiksi.

Katsomme, että siviilipalvelusjärjestelmää tulisi muuttaa välittömästi seuraavin toimenpitein:

- 1) Siviilipalvelussäädösten valmisteluvastuu on siirrettävä puolustusministeriöltä työministeriölle pikaisesti.
- 2) Uuden lain tulee astua voimaan mahdollisimman nopeasti (viimeistään 1.3.1991) ja koskea voimaantullessaan kaikkia siviilipalvelustaan suorittavia.
- 3) Siviilipalvelusaika on lyhennettävä samanpituisiksi kuin varusmiespalvelusaika.
- 4) Yleishyödylliset järjestöt (esim. rauhan-, ympäristönsuojelu- ja kehitysyhteistyöjärjestöt) on hyväksyttävä siviilipalveluspaikoiksi. Siviilipalvelus on voitava suorittaa myös ulkomailla.
- 5) Siviilipalveluksen välttämistä ja siviilipalvelusmiehen kuuliaisuusrikoksesta annettuja tuomioita on alennettava huomattavasti (ehdottoman vankeusrangaistuksen pituus ei saa ylittää yhtä kolmasosaa jäljellä olevista palveluspäivistä). Lisäksi tuomiotaan suorittaville on annettava mahdollisuus siirtyä uudistettuun siviilipalvelukseen.
- 6) Viranomaisten on parannettava tiedottamista siviilipalvelukseen hakeutumisesta ja sen sisällöstä, myös reservinkielletymisen osalta.

PALVELUSPAIKKOJA

KEMIN KAUPUNKI tarvitsee lähidemokratia- ja kehitysyhteistyön järjestelyyn liittyviin tehtäviin sivarin 1.8.1991 alkaen. Tiedustelut Kaisa Vesämäki p. 9698-199201.

Kielitaitoinen sivari kansainvälisiin asioihin liittyviin tehtäviin (esim. käännöstyöt). Kuopion yliopisto, puh. 971-162146/Koponen.

wri

War Resisters' International (WRI) seeks a third staff member to work in the international office in London. You should be a non-British woman with a strong commitment to nonviolence and a good background in peace movement or related work.

The job consists of promoting the development of WRI through a wide variety of means:

- liaising with WRI affiliates, working groups (including the women's working group) and other organisations;
- helping to plan and organise WRI events and conferences, particularly the WRI women's conference in Thailand in 1992;
- representing WRI at meetings;
- writing reports, minutes, and letters;
- sharing general responsibilities in the WRI office with the existing WRI and PN staff.

This is a part-time (3 days a week) post. Salary is paid on a scale of £12,210 per annum (£7,326 for a 3-day week). All WRI staff must subscribe to the WRI Declaration. A working knowledge of English (and either French, Spanish, or German) is essential. You should be legally able to work in Britain.

For job description and application form contact WRI, 55 Dawes St, London SE17 1EL or telephone 071-703 7189. Closing date 28 June 1991.

WRI strives to have a staff team which reflects the diversity of its member organisations. Section 7 (2) (e) of the Sex Discrimination Act and Section 5 (2) (d) of the Race Relations Act 1976 apply.

Painopaikka:
LEHTISEPÄT KY
Pieksämäki - 1991

BUDDHALAISTA MIETISKELYÄ

puh. 812 127 tai 290 1699

Tule lähemmäksi

Osallistu Invalidiliiton kevätkeräykseen
vaikeavammaisten hyväksi.

INVALIDILIITTO

Vihdoinkin saatavilla!

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON T-PAIDAT

Painatuskuvat: 1) katkaistu kivääri tai 2) aseistakieltäytyjäleijona (molemmat valkoisena)

Paidat: erittäin korkealaatuisia amerikkalaisia HANES-paitoja

Värit: musta ja tummansininen

Koot: M, L ja XL

**Hinta: 70 markkaa + toimitusmaksu (= postimaksu ja -ennakko).
Voisimme myydä kiinalaisia paitoja parilla kymppillä, mutta ne
kestäisivät vain pari viikkoa...**

**Lisäksi varastostamme löytyy vielä "Ajattelen - olen sivari" T-paitoja
(valkoinen T-paita, musta painatus). Koot S, M, L ja XL. Hinta 40
markkaa + toimitusmaksu.**

**Paitoja voi tilata lähettämällä postitse (tai telefaxilla) kortin/kirjeen,
johon tulee selvästi merkitä 1) nimi 2) osoite 3) minkä
kuvan/tekstin haluat 4) paidan väri ja 5) paidan koko.**

Osoite:

**Aseistakieltäytyjäliitto
Rauhanasema, Veturitori
00520 Helsinki
Telefax: 90-147 297**

PAIDAT LÄHETETÄÄN POSTIENNAKOLLA

FANTASIA-SEMINAARI ELOKUUSSA

**Aseistakieltäytyjäliitto järjestää kolmannen Fantasia-seminaarin viikonloppuna 17.-18. elokuuta Var-
sinais-Suomen Rymättylässä.**

Ensimmäinen Fantasia-seminaari pidettiin vuonna 1985 ja toinen 1988. Kummatkin tilaisuudet ovat olleet liiton historiassa tärkeitä tarjotessaan liittokokouksia epävirallisen tilaisuuden pohtia aseistakieltäytyjäliikkeen toiminnan suuntaa.

Liitto on käytännössä estänyt siviilipalveluksen militarisoinnin. Totaalikieltäytyjien liike on syntynyt ja tuonut lisää julkisuutta aseistakieltäytymiselle. Lex Pihlajamäen loppu on sinetöity ja uusi siviilipalveluslaki tulee toteuttamaan monet niistä piirteistä, joita jo 80-luvun alusta lähtien on pidetty oleellisena osana oikeudenmukaista vaihtoehtopalvelusta. Joskaan kaikki liiton vaatimukset eivät mene läpi ei ole mahdotonta, etteikö jopa palvelusaikojen samaistaminen varusmiespalvelun kanssa toteutuisi.

On suunniteltava vihoviimeistä iskua rangaistuslaille, mutta myös aika miettiä mitä tehdä Lex Pihlajamäen jälkeen. Uusi laki tulee alentamaan kieltäytymisen kynnyksiä. Edessämme on tilanne, jossa aseistakieltäytyjäliikkeen kaikki sektorit, siviilipalvelus, totaalikieltäytyminen ja reservin kieltäytyminen voivat kasvaa samanaikaisesti. On aika alkaa kehittää teemaa asevelvollisuuden poistamisesta Suomessa.

Fantasia-seminariin ovat tervetulleita kaikki liiton jäsenet pohtimaan suuntaa 90-luvun aseistakieltäytyjäliikkeelle.

Ilmoitteleminen seminaarista vielä jäsenkirjeessä. Ilmoittautumisia ottaa vastaan ja lähempiä tietoja antaa liiton toimisto, puh. (90) 140 427.